

SLOVENSKI GOSPODAR

Maja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštino-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Nova vlada na Angleškem.

Države so danes s političnimi in gospodarskimi interesi tako ozko povezane med seboj, da nobena država v Evropi ne more veljati za drugo kot nekaka deveta dežela, ki o njeni legi in razmerah ni treba voditi nobene brige. Ker so vse evropske države in tudi mnoge izvenevropske članice Društva narodov v Ženevi, je stvar splošnega zanimanja, kakšna vlada zastopa katero državo na sedežu Društva narodov v Ženevi. Ako to velja o zastopstvu vsake države, tudi takšne, ki je mala po obsegu ozemlja in številu prebivalstva, velja to tembolj o svetovni državi, kakor je Anglija. V tem je razlog, zakaj so volitve v angleški parlament koncem maja vzbudile svetovno zanimanje.

Volitve leta 1924 in leta 1929.

Dne 31. maja so se borile tri velike stranke za politično prevlast na Angleškem: konzervativna, delavska in liberalna. Volitve tega dne pa niso dale nobeni stranki tako absolutne prevlasti, da bi se mogla smatrati kot neovirana gospodarica političnega položaja. Spodnja zbornica na Angleškem ima 615 poslancev. Pri volitvah leta 1924 so konzervativci dobili 400 poslancev, delavska stranka 162, liberalci 46, neodvisnih je bilo 7 poslancev. Ker je konzervativna stranka dobila dvetretjinsko večino, je njen voditelj Baldwin sestavil konzervativno vlado, ki je bila na krmilu do letošnjih volitev zadnjega maja. Takšne večine ni 31. maja t. l. dobila nobena stranka. Relativno (sorazmerno) najmočnejša stranka je delavska stranka, ki je dobila 288 poslancev, druga je konzervativna z 257 poslanci, tretja je liberalna z 58 poslanci. Konzervativci so od zadnjih volitev izgubili okoli 140 poslancev, delavska stranka je pridobila 126, liberalci pa 12.

Liberalci na Angleškem propadajo.

Volitve 31. maja so pokazale, da je liberalna stranka na Angleškem stopila iz kroga največjih strank, ki sta v njem ostali samo dve: konzervativna in delavska. Leta 1923 je liberalna stranka še štela čez 150 poslancev, leta 1924 jih je imela 46, sedaj jih je dobila 58. Njen voditelj znani zgovorni politik Lloyd George se je na vso moč trudil, da dvigne svojo stranko, ter je imel v

to svrhu na razpolago veliko gmotnih sredstev. Bodočnost se mu je zdela tembolj rožnata, ker je bilo pričakovati pri teh volitvah precejšnjega padca konzervativnih glasov. Lloyd George je pričakoval, žel pa je Ramsay Macdonald, voditelj delavske stranke, žel tudi sadove tiste ogorčene borbe, ki jo je zoper konzervativce vodil vrhovni poglavar liberalcev Lloyd George. Volitve so dokazale, da bosta končno ostali na torišču političnega življenja v Angliji dve stranki: konzervativci in delavska stranka. Liberalna stranka vedno bolj drvi proti prepadu, iz kojega se menda ne bo več dvignila. Bodočnost bo v rokah dveh ljudskih strank: konzervativne in delavsko-socialne. Med tema dvema se bodo v prihodnje vodile glavne borbe.

Konzervativna vlada odstopila.

Izid volitev 31. maja je povzročil padec Baldwinove vlade. Baldwin je odličen politik, ki visoko ceni parlamentarne običaje, kateri zahtevajo vlado najmočnejše stranke. Ker je delavska stranka dobila pri volitvah 30 poslancev več nego konzervativna, je delavski stranki napravil prostor za vladanje in ni niti za hip mislil na to, da bi preprečil delavsko vlado s tem, da bi se zvezal z liberalci ter tako ustvaril koalicio meščanskih strank, ki bi se opirale na kakšnih 320 poslancev, torej na večino v parlamentu. Baldwin je rajši odstopil. Novo vlado je sestavil Macdonald, voditelj delavske stranke.

Macdonaldova vlada.

Voditelj delavske stranke je star 63 let, mož visoke izobrazbe in bogatega političnega izkustva ter velikega govorniškega daru, radi katerega velja za enega najboljših govornikov na Angleškem. Ministrski predsednik je postal že po volitvah l. 1923. Njegova vlada je takrat bila kratkotrajna, ker ni imel večine ter je bil odvisen od liberalne stranke, ki ga je pod vodstvom Lloyda George podpirala. Sedanja njegova vlada je torej druga ter bo, kakor je pričakovati, dalje trajala kot prva. Vsaj takšna je volja Macdonalda, ki je izjavil, da bi rad Angliji vsaj dve leti prihranil volitve, ker tako zahteva mirni razvoj industrije in zaupanje v deželi in tudi v inozemstvu. Vprašanje je

pa, ali se mu bo to posrečilo, ker mu manjka do nadpolovične večine v parlamentu vsaj 20 glasov.

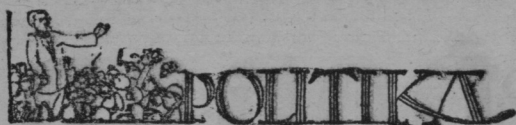
Notranje- in zunanjepolitična naloga te vlade.

Ta ozir bo tudi merodajen za delovanje vlade. Najvažnejše vprašanje, ki ga mora rešiti Macdonaldova vlada, je vprašanje brezposelnosti, odnosno sredstev zoper njo. Baldwinova vlada tega vprašanja ni mogla rešiti, in to je eden izmed glavnih razlogov, zakaj je pri majskih volitvah tako občutno nazadovala. Želeli je, da bi pri rešitvi tega vprašanja imel Macdonald srečnejšo roko. Kar se dostaja socialnih preosnov, vprašanja socializacije (prevedbe splošno potrebnih in koristnih podjetij v državno lastnino) in davčne preosnove, se bo nova vlada morala izogibati radikalnih preuredb, ker nima sama večine in ker bi konzervativci in liberalci onemogočili preveliki socialni radikalizem.

Na polju zunanje politike bo Macdonald morda imel večjo možnost svobodnega udejstvovanja. Na tem polju je že proglasil dve ideji-smernici svoje politike: Utrditev miru in razorožitev. Kellogova protivojna pogodba ne sme samo ostati na papirju, marveč se mora uvesti v dejansko življenje. V to svrhu je potrebno sodelovanje vse Evrope. Ne smejo se sklepati pogodbe proti posameznim državam, ne smejo se gojiti nasprotstva ene države proti drugi, ne sme biti tajne diplomacije, marveč zrak mora biti, svetloba in dobra volja med narodi. Že za časa svoje prve vlade se je Macdonald pokazal velikega prijatelja največje mednarodne mirovne ustanove: Društva narodov. Pričakovati je, da bode sedaj to svoje prizadevanje nadaljeval, povečal in pomnožil.

Naročnikom v vednost!

Vsem cenjenim naročnikom, ki imajo samo za prvo polovico plačan »Slov. Gospodar«, naznanjamo, da bomo prihodnji številki priložili položnice, s katerimi blagovolite poravnati naročnino, da ne bo treba prekiniti pošiljanja lista. »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din.

V NAŠI DRŽAVI

Med zastopniki naše države in Poljske se vršijo v Beogradu trgovinska pogajanja.

Kaj bo z novimi šolskimi zakoni? — Osnutki novih šolskih zakonov so bili nekaj tednov v ospredju vseh drugih uprašanj. Radi veronauka in vzdrževanja katehetov so zadeli načrti pri katoliški in pravoslavni cerkvi na odpor in se je prosvetni minister odločil, da za enkrat umakne šolske zakone, da ne bo nezadovoljstva ter sporov. Ponovne vesti iz Beograda pa razglasaajo, naj bi se načrt srednješolskega zakona ne predložil vrhovnemu zakonodajnemu svetu v razpravo, ampak naj bi se uzakonil z razglasitvijo v »Službenih Novinah«.

Uprašanje cerkvenih zakonov je tudi odloženo.

Bivši kancler dr. Seipel v Beogradu. Bivši avstrijski kancler dr. Seipel je potoval zadnje dni po Balkanu. Na povratku iz Rumunije se je ustavil v Beogradu, kjer je maševal in razgovarjal z beograjsko duhovščino. Dr. Seipel se s politiki ni sestal.

V DRUGIH DRŽAVAH

Iz papeževe države. V petek dne 7. junija je bila izvršena končnoveljavna potrditev lateranskih pogodb v apostolski palači Vatikana. Mussolini sam se je mudil ob tej priliki v Vatikanu v spremstvu pravosodnega ministra ter državnega podtajnika v zunanem ministrstvu. Papežovo državo je zastopal kardinal državni podtajnik Gasparri.

Grška republika je dobila novega predsednika v osebi admirala Konduriotisa, ki je že zaprisežen.

Čehoslovaško časopisje je polno razkrivanj o špijonaški aferi, v katero je zapleten kapitan in bivši avstrijski narednik Falout. Nemci so plačevali Faloutu mastne tisočake in ta jim je izdal čehoslovaške mobilizacijske načrte.

Zasedanje Društva narodov se vrši v Madridu na Španskem. Pri tokratnih sejah bo šlo predvsem za rešitev manjšinskega uprašanja in to posebno v G. Sleziji.

Za program gospodarske konference Male antante, ki se bo vršila septembra v Pragi, so določene sledeče točke: 1. Proučevanje izmenjevalnega prometa med državami Male antante, proučevanje težkoč pri gospodarskih odnosih in možnosti razvoja trgovinskih odnošajev. 2. Ustanovitev skupne trgovinske zbornice in direktnih dogovorov med posameznimi produkcijskimi skupinami. 3. Postopanje za olajšavo: a) naseljevanja, bivanja in preseljevanja pripadnikov Male antante. b) Ustanavljanje podjetij in pogoji za obrat trgovine in industrije. c) odprava potnikov, ukinjenje potnih vizov. d) Obmejni promet. 4. Prometna politika, predlogi za medsebojno ureditev tarifov donavske paroplovne družbe in tranzita. 5. Odredbe zakonskega in administrativnega

ga značaja (trgovinsko pravo, denar in pisma, čeki, nedostojna konkurenca, pravni dogovori). 6. Sodelovanje emisijskih bank. 7. Gospodarsko sodelovanje mednarodnih organizacij. 8. Propaganda.

Nova vlada na Angleškem. Vodja angleške stranke konservativcev, ki je bil pred in med zadnjimi volitvami ministrski predsednik, je odstopil s celokupno vlado. Sestava nove vlade je poverjena od kralja voditelju delavske stranke Macdonaldu, ki že ima svoje ministre. Nova vlada se bo predstavila s prestolnim govorom zbornici 2. julija. Prvo parlamentarno zasedanje bo trajalo le tri tedne. Macdonaldova vlada bode posvetila posebno pozornost uprašanju brezposelnosti. Glede zunanje politike se bode lotila Anglija pod Macdonaldom ponovnih pogajanj z Ameriko, pomorske razorožitve in novih pogajanj z Rusijo.

Spor med Kitajsko in Rusijo. Bolševiki so skušali celo Kitajsko preplaviti s pogubonosnim komunističnim naukom. Kitajci so se začeli očitvidno nasiljanji zopet na Angleže in radi tega

so kratkomalo zaprli vse one ruske konzule in višje ruske uradnike, ki so očitvidno širili boljševizem. Kitajci ne odnehajo in se hočejo tudi za ceno resnega spora otresti boljševiškega evangelija.

Sovjeti spremenili nekatere točke ustave. Pred kratkem je bilo zaključeno XIV. zvezno zborovanje ali sovjetski kongres, ki je v več točkah spremenil dosedajno sovjetsko ustavo. Kot smo poročali že zadnjič, je po sedajni ustavni spremembi strogo prepovedano vsem cerkvam in verskim društvom versko širjenje in je dovoljeno širiti le protiversko prepričanje. — Sovjetski kongresi se ne bodo sestajali odslej vsako leto, ampak le vsako drugo leto. Takozvana »avtonomija« manjših republik (Nemci ob Volgi, astrahanski kalmiki, kazanski tatari in drugi) se je zelo skrčila: zdaj lahko razveljavi Moskva vsak od avtonomnih oblastih sprejet zakon in ima stalne nadzorovalne organe po vseh avtonomnih »prestolnicah«. — Ruska Čeka, policijska organizacija, katere se boji vse, je sedaj povzdignjena v ministrstvo.

ZA NEDELJO

Konstantin Lubienski.

Spominski dan 16. junij.

Mož, ki se je z občudovanja vredno požrtvovalnostjo potegoval za teptano Cerkev na Poljskem in Ruskem, je bil Konstantin Lubienski. Bil je potomec staroslavne plemiške rodbine, ki je dala Cerkvi v treh stoletjih dva nadškofa, 12 škofov in večje število duhovnikov. Narodil se je v Varšavi 19. februarja l. 1825. Zelo nadarjen deček je študiral v Friburgu v Švici, pozneje pa v Parizu. Njegovo srce ga je vedno sililo v duhovski stan. Ko je vprašal nekoč svojega starejšega brata Edvarda, če ga li smatra vrednega duhovniškega poklica, mu je ta po precej dolgem molčanju dal zelo značilen odgovor: »Ali imaš pogum, da postaneš mučenec?« Konstantin je nekaj časa premišljeval, nato pa je odgovoril: »Imam ga«, pa je takoj v sveti ponižnosti pristavil: »Kedo med nami pa je vreden mučeništva?«

Konstantinov oče pa je hotel njegov poklic preizkusiti, obenem pa mu oskrbeti še več izobrazbe in ga je zato poslal na visoke šole v Berlinu, pozneje pa še na Saksonsko, da bi se tam izobrazil v kmetijstvu. Ravno tu pa je po božji previdnosti dobil izvrstnega duhovnega voditelja, patra Beksa, poznejšega vrhovnega predstojnika jezuitske kega reda, ki mu je bil v veliko pomoč v dnevih njegove velike odločitve. Konstantin se je čisto odločil za duhovski poklic in je sprejel leta 1849 po vestni in goreči pripravi zakrament mašniškega posvečenja iz rok svojega ujca, škofa Tadeja. Značilno za njegovo posvečenje je, da se ga je mogel udeležiti njegov oče kot ruski politični ujetnik le v spremstvu močne vojaške straže.

Kot duhovnik je začel z vso gorečnostjo izvrševati apostolsko službo. Skr-

bel je najprej za svojo lastno posvečenje. Z veliko skrbjo se je trudil za duhovniško čistost. Iskrena molitev, spokorni pas in bič so mu bili sredstva za to. Kot duhovnik sicer ni imel stalne dušnopastirske službe, zato je pa na najrazličnejših krajih in prilikah skrbel za kraljestvo božje in dušni blagor svojih soljudi. Vršil je to službo po salonih imenitnikov, pa tudi v revnih stanovanjih ubogih delavcev. Leta 1850 je šel v Kursk, da bi tam olajšal usodo svojega očeta, ki je moral tja v pregnanstvo. Izposloval si je dovoljenje, da je smel maševati in deliti svete zakramente in to je uporabil v obilno duhovno tolažbo in korist tudi drugih pregnancev, posebno nekega duhovnika, ki je moral kot pregnanec biti že 15 let brez vsake duhovne tolažbe. Ko se je vrnil Konstantin v Varšavo, je tam izbruhnila kuga. Z ginljivo ljubeznijo je v tej sili skrbel za bolnike; delil jim je sv. zakramente in jim stregel. Ko so mu rekli, naj se varuje, je odgovoril, da bi rad dal življenje za svoje brate, da bi bilo to njegova največja sreča.

L. 1854 je potoval Konstantin v Petrograd, da bi izposloval za svojega očeta prostost in je nato ostal na željo tamošnjega nadškofa tam kot dušni pastir. Z veliko vnemo je vršil duhovniško službo, zraven pa je skrbel za uboge, je ustanavljal bolnice in tudi Vincijevo družbo za podporo revežev. Pomagal je v dušnem oziru tudi ljudem, ki so imeli visoke službe in radi tega niso smeli pokazati javno svojega katoliškega prepričanja. Z njimi je hodil navidezno na sprehod, pri tem pa je poslušal njihove izpovedi, nato jim je neopaženo prinesel sv. obhajilo. S svojo gorečnostjo je pripeljal tudi veliko ljudi nazaj v naročje kat. Cerkve.

Kmalu so pa prišle radi njegove gorečnosti in njegovega delovanja razne težave. Nadškof v Mohilevu si ga je bil namreč izbral za spremljevalca na svojih potovanjih, ko je obiskoval svoje

vernike. V nadškofiji pa so bile zelo žalostne razmere. Celo vrsto krajev ter župnij so kar prisilili, da so morale postati rusko-pravoslavne vere. Ljudje so se ustavljali, a zato so jim odvzemali posestva in jih zapirali. Kmetje so s solzami v očeh tožili svojemu nadpastirju svojo veliko bol. Ta jih je sicer tolažil, a pomagati si ni vedel. Konstantin Lubienski jim je pa kar naravnost svetoval, naj gredo do samega carja in prosijo, da se ne dela njihovih vesti tako nasilje. Odposlanstvo teh rusinskih kmetov je vzbudilo v glavnem mestu veliko pozornost, a ravno tako tudi oni, ki je to nasvetoval. Že tri dni potem je prejel povelje, da mora v pregnanstvo, v katerem je pa zopet z apostolsko gorečnostjo deloval za duše.

Vendar pregnanstvo ni trajalo dolgo, ker ga je pozval nek sorodnik s carjevim poveljem k svoji smrtni postelji. Ker ga je kmalu nato pozvala k sebi tudi neka težko bolana sorodnica, ki je živela na Nemškem, se mu je izpolnila dolga želja, da je dobil, četudi z velikimi težavami potni list za inozemstvo. To priložnost je med drugimi porabil, da je šel v Rim. Tam je bil trikrat sprejet od papeža Pija IX., kateremu je natančno popisal težave katoličanov na Poljskem in Ruskem. Papež je Konstantina imenoval tudi za škofa v škofiji Sejna, ki je bila že 17 let brez pastirja.

Sedaj se je začelo za Konstantina življenje, ki je bilo pravo mučeništvo. Bilo je treba v škofiji popraviti, kar se je zamudilo v 17 letih, kar je zahtevalo velikanskega dela in naporov. Razven tega pa se je moral boriti proti sovražnikom katoliške Cerkve in poljskega naroda. Ker je nekoč v ječi dva vstaša pripravil na smrt in je pustil ob njuni smrtni uri v cerkvi moliti, je bil pozvan pred carjevega namestnika. Dve uri sta si stala nasproti in zviti Muraviev je moral pozneje priznati, da samo treh ljudi ni mogel vjeti pri besedi in da je bil prvi med temi škof Konstantin. — Med tem je postajalo pregnanstvo kat. Cerkve na Poljskem vedno hujše. Cerkveno premoženje so plenili, redovnike preganjali, vsako občevanje s papežem so prepovedali. V Petrogradu so ustanovili za katoliško Cerkev cerkveni svet, v katerega naj bi poslal vsak škof svojega zastopnika. Škof Konstantin ni za gotovo vedel, ali je to od papeža dovoljeno ali ne in je zato nazadnje le poslal svojega zastopnika. Ko mu je pa papež naznanil, da se s tem ne strinja, je svojega odposlanca odpoklical, ljudstvo pa je prosil v pastirskem listu odpuščanja za pohujšanje, ki mu ga je dal. Ravno tako je prosil za odpuščanje papeža. Papež Pij IX. pa je v gniljivi okrožnici pohvalil njegovo pokorščino in ga potolažil.

Škof je pa tudi vedel, kaj ga radi tega koraka čaka. Bil je pripravljen na vse. Ni se motil. Zadnji dan meseca majnika, ki ga je Konstantin leta 1869 posebno goreče obhajal, je stopil v njegovo stanovanje ruski general, ki mu je zaukazal, da mora takoj z njim v pregnanstvo. Še toliko časa niso pustili škofu, da bi še enkrat opravil daritev sv. maše. V svoji kapelici je lahko zmolel

lil v naglici še zahvalno pesem »Te Deum«, Češčena bodi kraljica in je podelil svoji škofiji zadnji blagoslov. Nato so ga vojaki dvignili v kočijo in ga odpeljali.

3. junija je prišel škof v mesto Orel. Poveljnik pa mu ni pustil, da bi prenočil v kakem hotelu, temveč ga je vzel v svojo lastno hišo. Tu so napadle Konstantina po neki jedi grozne bolečine v želodcu. Kljub temu so pot nadaljevali. V Moskvi je škof prosil za zdravnika in duhovnika, a je moral brez obeh nadaljevati svojo pot v pregnanstvo. V Nižnem Novgorodu pa je postal tako slab, da pota ni mogel nadaljevati. Sedaj so vendar poklicali zdravnike, ki so ugotovili legar. Isto je moral podpisati tudi duhovnik Orlicki, ki so ga pustili k škofu. Ko je Konstantin zagledal duhovnika, se je razjokal, ga pri tgnil k sebi in objel. Govoriti pa ni mogel, ker je imel jezik od groznih bolečin čisto sežgan, tudi sv. obhajila ni mogel sprejeti. Trpel je grozne bolečine v želodcu in trebuhu, dokler ni dne 16. junija leta 1869 v 44. letu starosti izdahnul svojo dušo kot mučenik. Kot mučenik, ker je ugotovljeno, da je bil zastrupljen z arsenikom in je bila njegova smrt posledica tega zastrupljenja.

Koliko je škof Konstantin pretrpel za svojo vero! Mi se pa včasih bojimo že kakkega malega posmeha in zaničevanja radi Kristusove resnice in bi se najraj-

ši s svojo vero skrili pod zemljo. Da bi živelo tudi v nas nekaj mučeniškega poguma!

*

Proglasitev Don Boska — blaženim. V nedeljo dne 2. junija je bil z velikimi slovesnostmi proglašen blaženim Don Bosko, ustanovitelj salezijancev in velik dobrotnik mladine. V cerkvi sv. Petra je bilo zbranih okoli 70.000 vernikov, med njimi gotovo 20.000 njegovih duhovnih sinov iz vseh delov sveta. Ko se je prečitelo papeževo pismo o svetem življenju in junaških čednostih Don Boska, je padel zastor in nad glavnim oltarjem se je prikazala med lisoci električnih lučic slika Don Boska v nebeški slavi. Vsa cerkev je v globoki ginjenosti zapela zahvalno pesem »Te Deum«. Popoldne je prišel v baziliko tudi sv. Oče Pij XI., da je počastil novega blaženega in se priporočil njegovim priprošnjim. — Ustanova Don Boskova ima sedaj 870 zavodov, 518 moških, 351 ženskih. V teh zavodih se odgaja 210.000 dečkov in 141.000 deklic. Salezijanci delujejo zelo uspešno tudi v misijonih. Imajo sami tudi 24 tiskarn s katerimi skrbijo za dober tisk. Salezijancev je danes 8016, med katerimi je več škofov in 1 kardinal, namreč: Avgust Hlond na Poljskem. Redovnic Marije Pomočnice pa je 6305. Vse to je delo goreče duše Don Boskove.

NOVICE

Letošnji novomašniki. V mariborski stolnici bo letos na Petrovo posvečenih sedem novomašnikov: Hanželič Rudolf, Klemenc Joško, Koren Mansvet kapucin, Ledinek Maks, Lesjak Drago, Lončar Frančišek kapucin, Vodeb Ivan. — Nove sv. maše bodo obhajali v juliju in avgustu.

10letnica osvobojenja Mežiške doline. V nedeljo dne 9. junija, smo proslavljali 10letnico osvobojenja Mežiške doline. Proslava je bila dobro obiskana od kmetskega naroda iz cele Dravske doline, gostov iz Maribora in številnih zastopnikov uradništva ter raznih organizacij. Po slovesnem sprejemu na kolodvoru je bila služba božja na glavnem trgu, kjer je zboroval pozneje tudi ljudski tabor. Tabor je otvoril domači gospod župnik Rehar, ki je pozdravil vse navzoče in posebej še zastopnika oblasti in razne slične goste iz vseh krajev. Slavnostni govor je govoril gospod mariborski profesor dr. Franc Sušnik. V kratkih in jedrnatih besedah je podal zgodovino bojev za osvoboditev jugoslovanskega dela Koroške. Z veličastnega tabora je bila odposlana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju. Govorili so še v imenu koroških dobrovoljcev g. Pavlica iz Maribora o Malgajevem spomeniku dr. Mejak, domačin Rajko Kotnik iz Guštajna, general Maister in še razni drugi. Proslave se je udeležil tudi brat za svobodo Mežiške doline padlega Malgaja.

60letnica obstoja gimnazije v Ptuj.

Kakor je »Slovenski Gospodar« že ponovno javil, smo slavili v Ptuj 8. in 9. junija 60letnico obstoja ptujske gimnazije. Jubilej je bil združen s službo božjo v župni cerkvi, katero je daroval dolgoletni profesor ptujske gimnazije gospod Kolarič. Slavnostni govor o zgodovini zavoda je podal gospod ravnatelj dr. Komljanec. Proslava je bila združena z razstavo ročnih del. Slavnostnega obeda v Društvenem domu se je udeležilo nad sto vabljenih gostov, med njimi prosvetni inspektor iz Maribora dr. Franc Kotnik, vseučiliški profesor iz Ljubljane dr. Hadži, ptujski župan Mihael Brenčič, okrajni glavar dr. Vončina, vpokojeni minister Vesenjaj, podžupan Pirih in grof Herberstein. Poslala se je udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, pozdravna brzojavka pa prometnemu ministru dr. Korošcu, čegar lepo pozdravno pismo se je tudi prečitelo pri obedu.

Roparski umor v Hočah. V nedeljo dne 9. junija 1929 zjutraj so našli umorjeno samsko 72 let staro posestnico Elizabeto Viher v Pivoli št. 80 pri Hočah. Z lato, ki je okrvavljena ležala poleg nje, jo je zlobnež udaril po glavi, da je počila lobanja, tudi obleko je imela vso raztrgano. Vrata v hišo so bila zlomljena, po hiši vse preiskano in razmetano. Pred tremi tedni po noči od binkoštnih sobote na nedeljo jo je nekdo v hiši napadel in natepel, da je bila vso modra po licu, ter ji vzel 700 Din in obleko. Nekaj dni po tem napadu je hodila spat k sosedu, potem pa zopet doma. Zadnjo noč je baje spala zunaj v šupi, umorjeno so našli ležečo na trati pred hišo. Živela je sama za se nekoliko čudaško življenje ter je bila zelo

skrbna za denar. Za hudobnežem še ni sledu. Je-li hudobnež iskal denar ali hranilne knjižice, ali je bil kak drug povod za strašni zločin, bo pojasnila preiskava. Med ljudstvom je vzbudilo grozno dejanje veliko razburjenje.

Cerkveni rop. Od Sv. Jurija ob Taboru nam poročajo: Pri nas so ljudje zelo razburjeni, ker je dobila župna cerkev obisk cerkvenih roparjev, ki so odnesli iz nabiralne pušice 300 Din in iz cerkvene shrambe dragocen kelih. V noči od pondeljka na torek od 3. na 4. junija so skušali doslej neodkriti lopovi z žrdjo dvigniti z žagreda omrežje na oknu, da bi vdrli od tamkaj v cerkev. Skozi vrata zakristije niso mogli v cerkev, ker se vrata niso udala. Podali so se v cerkev preko prižnice, kamor vodijo stopnice iz zakristije. Na prižnici so odbili razpelo, da je padlo v cerkev, nato pa boski odšli k velikemu oltarju, kjer so sodeč po sledovih rok hoteli vlomiti v tabernakelj, kar se jim pa ni posrelo. Pač pa so vlomili v puščico ob velikem oltarju in ukradli iz nje kakih 300 dinarjev nabranega denarja. Iz cerkve so se tatovi zopet preko prižnice podali v cerkveno shrambo nad zakristijo in tam iztaknili drag kelih, ki so ga vzeli s seboj.

Pozabljen jubilej — ali kaj? Po časopisih se v tem letu mnogo piše in poroča o raznih jubilejih. Ali bi ne bilo na svojem mestu, ko bi se obhajal letos na primeren način 100letni jubilej, na katerega nas spominja spomenik v Hudi lukni? Leta 1829, tako je brati tam, je bila dograjena cesta, ki gospodarsko veže dve prekrasni dolini, Šaleško z Mislinjsko, in to je gotovo dejstvo, ki nekaj pomeni. Merodajni možje v Velenju in Slovenjgradcu, zdramite se in mislite na to!

Zahvala. Ob priliki 40letnice zakona in 40letnice obstoja trgovine sva prejela od vseh strani toliko iskrenih častitk, da se ne moreva zahvaliti vsakemu posebej. Naj velja zahvala v »Slov. Gospodarju« vsem onim, ki so nama želeli vse najboljše k dvojnemu jubileju! Hvala vsem gratulantom! — Martin in Celestina Frece, Stara vas, Bizeljsko.

Obesil se je v Celju upokojeni uradnik v Celju, bivši kanclist Karol Novak.

Zgubljen. V nedeljo dne 9. t. m. se je izgubila na poti od Grušove do Sv. Petra srebrna ura. Ker je ura dragocen spomin, se pošten najditelj naproša, da jo vrne proti nagradi v knjigovoznico Tiskarne Sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 1.

Odda se za svojega enoletni dečko. Naslov: Cilka Brence, služkinja, Teharje 25.

PUNIŠA RAČIČ — OBSOJEN.

Našim čitateljem je dobro znano, da se je vršila v Beogradu obravnava proti Puniši Račiču, Tomi Popoviču in Dragotinu Jovanoviču. Razprava se je vlekla radi zaslišavanja prič in govorov zagovornikov. V petek dne 7. junija je bila ob 11. uri predpoldne proglašena sledeča razsodba:

Obtoženi Puniša Račič se obsodi:

radi poizkušenege umora dr. Pernarja brez premisleka na 6 mesecev zapora oziroma ječe;

radi nameravanega umora dr. Basarička brez premisleka na 20 let ječe;

radi nameravanega umora Iv. Grandje brez premisleka na 5 let ječe;

radi nameravanega umora Stjep. Radiča brez premisleka na 15 let ječe in

radi nameravanega umora Pavla Radiča brez premisleka na 20 let ječe, torej skupno na 60 let in 4 mesece ječe in 6 mesecev zapora.

V smislu določil srbskega kazenskega zakonika pa se izpremeni ta kazena na najvišjo dopustno kazeno in sicer na 20 let težke ječe. Všteje se mu preiskovalni zapor 7 mesecev in 15 dni.

Toma Popovič in Jovanovič Dragutin, ki sta bila obtožena kot sokrivca, sta bila radi pomanjkanja dokazov — oproščena.

Obtoženci so vzeli razsodbo molče na znanje in so izjavili, da so ž njo zadovoljni. Toma Popovič in Jovanovič sta stopila k predsedniku senata in se mu zahvalila za pravično razsodbo. Odšla sta takoj iz sodnega poslopja, dočim je bil Puniša Račič odveden v njegovo celico.

Devet mladih volkov. Dva kmeta iz Mokroga pri Sarajevu sta prinesla dne 5. junija devet mladih volkov, katere sta ulovila v neki pečini. Zadnji čas so povzročili volkovi v okolici Sarajeva na živini mnogo škode in so si morali kmetje sami preganjati nevarno zverjad. Ujete mlade volčiče bodo poslali upravi bosanskega kopališča Ilidže — kjer bodo na upogled raznim gostom.

Pomenljiva 75letnica. V Avstriji se pripravljajo na veliko proslavo 75letnice, odkar je bila dograjena preko Semmeringa železnica. Gradba železnice preko visokega Semmeringa je bila dolgo let znamenitost, kojo so si hodili ogledovat tudi iz drugih evropskih držav. Ob priliki 75letnice se bodo predvsem spominjali pri delu vodilnega inženerja g. Ghege, ki ima tudi v mariborskem Magdalenskem predmestju svojo ulico.

Koliko žensk čaka v Evropi na zakon? Na sklep zakona čaka v Evropi 18 milijonov žensk.

Iz zvonika na pokopališče. Dne 6. junija je zvonil v Bocnu na Tirolskem v zvoniku 21letni Janez Wačinger. Radi neprevidnosti ga je zgrabila vrv, ga po tegnili 35 m v višino in je padel pri zvonikovi lini na pokopališče. priletel na križ ter obležal pri priči mrtev.

Učenjak-kemik, ki se je sam zastrupil. Znanega kemika v Londonu Viljema Waringa so našli v delavnici nezvestnega. Prepeljali so ga v bolnico, a ga niso mogli obuditi k zavesti in je kmalu zatem umrl. Waring je bil bogataš in se je lotil raziskovanja kačjih strupov. Imel je posebno zbirko najbolj strupenih živih kač v Londonu in je delal vedne poskuse z učinkovitostjo kačjega strupa. Pred dnevi je razlagal svojim prijateljem, da se mu je posrečilo, da je izdelal protistrup, ki je najbolj učinkovito protistrupstvo proti kačjemu piku. Te dni si je ubrizgnil sam najprej kačji strup in nato še novoiznajdeno sredstvo, da bi preiskusil uč-

nek na lastnem telesu. Kačji strup je deloval, protistrup ne in tako je postal neprevidni kemik žrtev poklica.

Smrt proslule zločinke. V bolnici v Filadelfiji v Severni Ameriki je umrla 52letna May Latimer, ki je prebila večino življenja radi raznih zločinov po ječah. Bila je iz irske družine, ki je pustila vzgojiti hčerko zelo skrbno. S 14. letom si je služila že sama kruh z goslanjem. Prišla je v London in se priključila družbi gledaliških igralcev, ki se je preselila iz Evrope v Ameriko. — Kot gledališka igralka je zašla v slabo družbo in imela večkrat opravka s kazenskimi paragrafi. Zagazila je celo tako daleč, da je postala poglavar vlomilske družbe. Za nekaj časa se je izkopala iz blata zločinstva, ker jo je poročil radi izredne lepote sin njujorškega milijonarja. Šele dobro leto po poroki so mu sorodniki odprli oči: kedo in kaj je bila poprej njegova sicer na zunaj od vseh oboževana soproga. Bogataš se je uveril, da ga je zapeljivka poročila z namenom, da ga izropa ob ugodni priliki in radi tega jo je pognal od sebe. Zapustila je Newjork in se preselila v Čikago med lopove in vlomilce. Nekaj let pozneje se je pojavila v Parizu v družbi nekega Edmunda Guerin, s katerim je vlomila v banko in odnesla 35 tisoč funtov šterlingov. Njenega pomagača Guerina je policija zaprla, vlomilka je pa še pravočasno pobegnila v London. Imela je toliko drznosti, da se je peljala iz Anglije nazaj v Pariz, kjer je poizvedovala, kako se godi zaprtemu Guerinu. Pri tej priliki je prišla policiji v roke in odsedela v ječi 5 let, njen ljubček in tovariš bi bil moral sedeti celo življenje v kazenski koloniji. Ko je presedela 5 let, se je preselila v London in živela skupaj z novim ljubimcem. Guerinu se je posrečilo, da je pobegnil, predno so ga prepeljali iz Pariza v kazensko kolonijo na otoku Nova Guineja. Ko je zagledal nekdanjo izvoljenko v rokah drugega, jej je grozil, a ga je ta spravila iz sveta in presedela radi tega 15 let ječe. Po prestani kazni je pobegnila iz Londona v Ameriko, kjer se je nameravala ponovno poročiti, a jo je zalotila bolezen, jo primorala v bolnico, kjer je umrla.

Štiri leta v ženski obleki. Pred štirimi leti se je izkrcal v Newyorku mlad Nemec iz mesta Frankfurt. Kmalu je dognal, da zaslužijo v ameriškem vele mestu najboljše dekleta, ki so za kuharico ter sobarico obenem. Ker je bil čedno mladostnega obraza, se je preoblekel v brhko dekle. Kmalu je dobil v mestu Brooklyn pri starejši in ugledni družini službo sobarice in kuharice. Vedel se je tako vestno, postrežljivo ter marljivo, da je zaslužil na mesec pri prostem stanovanju ter preskrbi 80 do 120 dolarjev. Po štirih letih ženske službe pri eni in isti družini je zapustil Ameriko in se izkrcal v Hamburgu na Nemškem kot moški s 50 tisoč markami premoženja.

Od dimnikarskega vajenca do milijonarja. Čudna pota sreče so dovedla dimnikarskega vajenca Henrika Viljema Nightigalla na Angleškem do milijonarja. Ker je londonski mojster dimnikar z vajencem Henrikom slabo ter

surovo ravnal, je ta pobegnil in se je povzpел v teku let do ugledne in od vseh spoštovane osebnosti. Dosegel je starost 93 let in ko so po smrti odprli njegovo oporoko, je zapustil svojcem: 200 hiš, velika posestva in 1 milijon funtov šterlingov gotovega denarja. V Kelmworthu, rojstnem mestu tega presrečnega človeka, pripovedujejo ljudje čudne zgodbe o porastu njegovega premoženja. Ko je dečko dopolnil 14 let, je stopil pri dimnikarju v nauk. Od mojstra je pobegnil po dveh letih in začel izvrševati dimnikarsko obrt kar na svojo roko. S 19 leti si je kupil hišico. Lastni dom je prodal po par letih in začel trgovati z raznimi stroji. Vzljubil je revno deklico, ki je stanovala v Moreton Pnikney in ni hotela skraja o njem prav ničesar slišati. Niti stopiti ni smel na posest, na kateri je bivala izvoljenka. Mladi dimnikar je pa kratko in malo kupil to zemljo in dekle je moralo gledati, kako je zahajal vsaki dan na posestvo. Na ta način si je osvojil srce dekline in pozidal temelje nadaljnemu bogastvu. Nova železnica bi naj tekla po njegovem posestvu in Henrik ga je prodal za visoko svoto. Z izkupičkom je začel trgovati s posestvi in se povzpел do milijonarja in uglednega moža.

Stanovanjske razmere v Moskvi. — Moskovski boljševiški dnevnik »Večernjaja Moskva« obravnava žalostne stanovanjske razmere v Moskvi in toži o neznosnosti, ki je zakrilita ravno v tem oziru. Dejstvo, da mora bivati po več familij v enem stanovanju s samo eno kuhinjo, je privedlo do tega, da se ljudje med seboj sovražijo in škodujejo eden drugemu, kjer le morejo. Stanovanci polivajo drug drugega z vročo vodo, piše ta list, ter se obmetavajo s pis-kri, ponvami in drugim kuhinjskim orodjem. Pri kuhanju jedi in posebno še čaja privežejo ženske pokrove na kotličke, ako se mora odstraniti iz kuhinje le za en trenutek, jej že požene pri nezaprti posodi druga stranka v jed ali čaj kako nesnago. Radi tega pride dan na dan do pretepov. Stanovanje z dvema sobama in eno samostojno kuhinjo je za Moskvu posebnost in si kaj takega lahko privoščijo le bogatini.

Največje gledališče na svetu. Največje gledališče na svetu gradijo v ameriškem mestu Atlantic City. V ti novi zgradbi bo prostora za 40 tisoč oseb in na odru bo lahko naenkrat nastopilo 1500 igralcev. Ogromna stavba bo stala 224 milijonov Din.

Roparji na plesišču. Pred dnevi se je doigrala v hotelu v okolici Čikage pristo ameriška roparska zgodba. V hotelu je bila plesna prireditelja, na katero so bili povabljeni in so se je tudi udeležili le bogatejši sloji. Na plesnem venčku se je pojavilo 12 lepo oblečenih mladih moških pod vodstvom mladostnega dekleta. Štirje od plesalcev so začeli pri izhodu med seboj kramljati, drugi so se pomešali med veselo družbo. Voditeljica, ki se je pridno vrtela, je objela enega od plesalcev. Objem je bilo dano znamenje. Naenkrat je eden oddal strel iz revolverja proti stropu plesne dvorane. Koj za tem je zapazila plesna družba, da jo ogroža 12 tolova-

jev s samokresi. Plesalci in plesalke so se morale razvrstiti z dvignjenimi rokami ob steni. Dva tolovaja sta preiskala žepe gospodov, drugi so si prilastili dragoceni ženski nakit in prstane. Policist je zapazil slučajno drzno roparsko početje, potegnil samokres in ga hotel izprožiti. Predno je ustrelil, ga je smrtno pogodil eden od drznežev, ki je stražil izhod. Ko so roparji opravili svoj posel, so zapustili plesno dvorano in hitro poskakali z bogatim plenom v pripravljene avtomobile in se odpeljali neznano kam.

Strašna nesreča na odprtem morju. Te dni se je pripetila v Tihem Oceanu velika nesreča. Japonski parnik »Wu-go Maru« je imel na krovu 700 potnikov, da jih prepelje iz Vladivostoka na obal Kamčatke. Med vožnjo je izbruhnil v strojnih prostorih ladje požar, ki je parnik uničil popolnoma. Ladje, ki so na klice: na pomoč hitele na kraj nesreče, niso rešile niti enega potnika ali mornarja. Potniki so bili Rusi in Japonci. Nesreča se je zgodila na popolnoma odprtem morju že bolj proti polotoku Kamčatka.

Fozor vzbujajoča aretacija. Dne 6. t. m. je vzbudila v Newyorku v najbolj razkošnem hotelu aretacija francoskega grofa Palignac, ki je bil družabnik šampanjec izvozne družbe. Aretiralo ga je 40 policijskih uradnikov, ker je osumljen, da je poglavar alkoholnih tihotapcev. Po aretaciji so zaplenili nepregledne zaloge utihotapljenega šampanjca.

Izredna razstava. Ameriški polkovnik Karl Lindberg je preletel na letalu pred dvema letoma kot prvi Ocean. Lindberga časti še danes Amerika kot polboga in prejema dan na dan darila. Te dni bo v mestu St. Louis otvorjena v tamošnjem muzeju razstava, kjer bo do na vpogled vsa Lindbergu podarjena darila, ki predstavljajo ogromno vrednost.

V ekspresnem vlaku in v letalu. — Amerikanci bodo otvorili dne 7. julija s pomočjo ekspresnih vlakov in letal zvezo med Newyorkom in St. Francisko. Ko bo legel mrak na zemljo, bodo potniška letala pristala na zemljo in potniki bodo lahko vstopili v pripravljen ekspresni vlak, kjer bodo spali v udobnem spalnem vozu do jutra in nato prestopili v aeroplane. Vožnja v vlak in letalu je preračunana s celo preskrbo na 350 dolarjev od Newyorka do St. Franciska. Potovanje bo trpelo 48 do 50 ur in bo radi hitrejšega prevoza v letalu skrajšano za 15 ur. Sedaj se vršijo poskusi, da se bo ujemale brez časovne zamude presedanje iz vlakov v letala in obratno.

50letnica gramofona. Dne 8. junija je minulo 50 let, kar je prvič v uredništvu ameriškega lista razkazal novoiznajdeni gramofon po celem svetu danes slavljeni in že nad 80 let stari Tomaž Alva Edison.

Svinjska dirka. Svet že pozna vse mo goče dirke, a nikdar še ni bilo slišati, da bi bili kje priredili dirko svinj. Svinjsko dirko pripravljajo v Mehiki. Za dirkanje učijo prašiče na ta način, da jih zaprejo v kletke, kjer živali se- stradajo. Ko so lačne, da krulijo od

gladu, jim dajo duhati kako posebno privlačno jed. Posodo s hrano odnesejo daleč proč od kletke in jo nato odprejo. Si lahko predstavljamo, kako brzijo na vso moč izstradane svinje za jedjo.

Dviganje zlatega in srebrnega zaklada iz potopljene ladje. Pred sedmimi leti se je potopil ob angleški obali parnik »Egypte«, ki je vozil seboj za 2 milijona funtov šterlingov razne zlatnine in srebrnine. Posebna francoska družba je že poskusila dvigniti zaklad s pomočjo nemških potapljačev. Izsledili so pod morjem ladjo, a v zakladnico ni so mogli prodreti. Družba bo poskusila, letošnjo poletje ponovno srečo z italijanskimi potapljači.

PRI LASTNEM POGREBU ARE-TIRAN.

V Parizu so prijeli februarja letošnjega leta 28letnega šoferja Andreja Rimbault. Dokazala mu je policija več tatvin ter goljufij. Videl je, da bo moral v ječo in radi tega je porabil neopažen trenutek in hlinil, kakor bi bil nekaj požrl. Izpovedal je, da je pogoltnil iz obupa par bucik, ki mu povzročajo nepopisne bolečine po želodcu ter črevah. Policija ga je odpemila v bolnico. Proti večeru je prosil med glasnim stokanjem, naj ga pustijo na stranišče. Prošnji so ugodili. Predno so se zavledli bolniški strežniki: kako in kaj, je skočil šofer popolnoma zdrav pri oknu stranišča po strelovodu na dvorišče ter utekel. Ker je bil brez denarnih sredstev, je izmaknil v Parizu tovorni avtomobil in ga prodal za 4800 frankov. Radi tatvine je iz strahu pred zasledovanjem zapustil Pariz in pribežal v mesto Salon-sur-Marne. Ker je imel denar, se ga je oklenila kmalu njega vred na ljubica. Kot zakonski par sta se naselila v mestu Marson na reki Marni. Najela sta stanovanje pri starejših zakonskih. Vedla sta se mirno in vzgledno, da sta si pridobila popolno zaupanje starih. Na ta način sta izvedela za premoženje gospodarja in gospodinje. Lepega dne je izginilo s šoferjem in njegovo ljubico 160 tisoč frankov gotovine in raznih vrednostnih papirjev. Goljufa, tatova in roparja sta začela življenje polno razkošja. Šofer se je pa ljubice navolil, ravnal z njo slabo in jo slednjič v pijanosti premikastil, da mu je pobegnila. Vsa poznejša poizvedovanja za njo so ostala brezuspešna. Bal se je, da bi ga razžaljena ter ukanjena ženska ne izdala ter ovadila oblasti.

Po vseh večjih francoskih dnevnikih je razbobnal vest, da je umrl v bolnici in se bo vršil pogreb ob 9. uri predpoldne. Uverjen je bil, da bo prišla vsaj na pogreb njegova ljubica in ob tej priliki jo bo že ustmeno pregovoril, da bo šla z njim in bo varen pred ovadbo.

Komaj se je prikazal omenjenega dne ob 9. uri predpoldne pri lastnem pogrebu na mirodvoru, je tamkaj res ugledal izgubljeno družico, a tudi dva moška. Neznana pogrebca sta ga obkolila, ga prijela, zvezala ter odpeljala v zapor. Policiji se je dozdevala vest o nenadni smrti neznanega moža po vsem francoskem časopisju sumljiva. Poizvedela je v bolnici, da ni tamkaj v listih razglašenega dne umrl nikdo in torej tudi

ne bo pokopan. Sumili so prevaro, s katero se je sam ovadil in padel v roke

pravice eden najbolj pretkanih francoskih lopovov izza zadnjih dni.

Vezuv na delu.

Vezuv pri Neapolju v Italiji je eden od 250 ognjenikov, ki jih poznamo na zemlji. V Evropi sami je ognjena gora Sicilije Etna mogočnejša od Vezuva, Stromboli bolj zahrbtna in vendar se je izbruhov Vezuva najbolj bati. Že leta in leta obstoja na Vezuvu posebna opazovalnica, katero vodi učenjak — profesor Malandra. Natančnejša opazovanja so pokazala, da Vezuvu ni zapati. Pri vseh drugih ognjenikih označajo nastop glavnega izbruha manjši potresi in izlivi, pri Vezuvu je v tem oziru popolnoma drugače. Grozno bruhanje dne 26. aprila 1872 je nastopilo kar naenkrat. Nekaj turistov je gledalo še v žrelo, ko jih je iznenada prese-netila in pokopala goreča lava. Aprila leta 1906 je začel Vezuv uničevalno delo kar nepričakovano ter uničil na stotine človeških življenj in upostošil najbolj skrbno obdelano zemljo.

Znani nemški zvezdoslovec Viljem Meyer, ki je obiskal vse ognjenike na svetu, je opazoval izbruh Vezuva leta 1906 s krova ladje s pomočjo daljnogleda in zapisal to-le:

»Skozi strašne, več kilometrov visoke oblake dima so frčale žareče bombe 800 m v višino. Bliski so razsvetljevali temne oblake. Naenkrat se je odprlo žrelo gore in začela je vreti iz sredine lava, ki se je spustila po hribu navzdol in uničila vse pod seboj.«

Tokrat je začel Vezuv s svojim strahovitim delovanjem v nedeljo dne 2. t. m. popoldne. Profesor Malandra se je podal na vulkan in pomiril sprva ljudi, da gre le za navadno ter kratko delovanje, ki se bo pomirilo v nekaj urah. Učenjak se je bridko zmotil in je Vezuv izmetal iz svoje sredine tekom dveh dni 2 milijona kubičnih metrov goreče lave. Ognjeni steber, ki sika tokrat iz žrela, je dosegel višino 500 m, temni oblaki se valijo 2—3 km visoko. Lava je dosegla celo hitrost 300 m na uro in višino 10 m. Med glavnim žrelom Vezuva in vrhom Monte Soma je dolina, ki je popolnoma izpolnjena z lavo. Reka lave se razliva na tri strani. Vznožje Vezuva je poseljeno z ljudmi. Navzlic dejstvu, da je nevarnost izbruhov nepretrgana, biva tod okoli 80 do 100.000 duš, ki se bavijo s sadjarstvom in vinogradništvom, kajti kakor povsod v sličnih razmerah, uspeva tudi tukaj izvrstna trta in najboljše sadje.

Tokrat ogroža ognjenik več vasi, gozdove, vinograde in razne nasade, ki bodo postali žrtev gorečega morja lave.

★

Dolina molka — drevo smrti!

V Braziliji v južni Ameriki se raztegajo ob levem in desnem bregu veleto-ka Amacona še danes neraziskani pragozdovi. Doslej se še ni posrečilo nobeni evropski ekspediciji, da bi bila prodrta v te kraje in jih odprla ostalemu kulturnemu svetu. Razkritja onemogo-

čajo divja indijanska plemena, zveri, kače, močvirja, malarične bolezni ter strupeni mrčes.

Nemec Lotar Halden je bil z raziskovalno ekspedicijo v brazilijanskih gozdovih, se je moral vrniti brez pravega uspeha in je opisal te dni ta-le doživljaj iz krajev ob Amaconski reki:

»Prodirali smo po gozdovih, skozi ktere še do danes ni stopila noga kultur nega Evropejca. Bili smo na potu poleg domačinov kažipotov: jaz pisec teh vrst, tovariš Heimdahl, profesor Hoelten in en geolog. Po dolgem in mukopolnem potovanju in plazenju smo dospeli do soteske v gozdu, ki je odpirala vhod v dolino, koje premer je znašal kakih 500 m. Vodniki so nam zaupali, da se nahajamo pred vstopom v dolino molka, na koje sredini raste ogromno drevo smrti. Doslej je izginil brez sledu še vsak, ki se je drznil preko praga te doline. Iz doline molka se še ni vrnil niti eden pešec ali jezdec.

Domačini se niso upali naprej, a nas se je oprijela neugnana radovednost. Prepričani smo bili, da je svarilo vodnikov le prazna bajka, ki bi nas naj ostrašila in pripravila na vrnitev. Pustili smo konje in prtljago pri kažipotih in se odpravili peš s puškami v rokah v bajno dolino molka, da bi videli pravično drevo smrti. Naprej je stopal korajžni Heimdahl in njemu smo sledili eden za drugim še ostali.

Ko smo stopili iz pragozda v dolino, je nehalo bujno brazilijansko rastlinstvo. Tla so bila poraščena z mehko ter nizko travo in nekako na sredini je res košatilo ogromno drevo nam neznane-ga imena. Robi dolinice so bili obdani od pragozda. Dalje ko smo se pomikali, bolj je postajala trava pod nogami — mehkejša in se pogrezala.

Naenkrat zakriči Heimdahl, ki je bil prvi: »Za Boga, nazaj, jaz se pogrezam!«

Do pasu je že bil pogreznjen v močvirje. Kakorina povelje smo se ostali obrnili na pobeg, dokler nismo stali na trdih gozdnih tleh. Pogledali smo za nesrečnim tovarišem, ki se je trudil z vsemi močmi, da bi izkobacal iz močvirja, a je lezel vedno globeje. Zavedali smo se, da mu moramo pomagati, ga rešiti, a le — kako za božjo voljo!

Spomnil sem se, da imam za pasom pritrjeno dolgo vrv (takozvani laso za lov na divje konje). Vrgel sem laso proti Heimdahlu, ki se je oprijel rešilne vrvi z močjo potapljačevega se človeka. Začeli smo vleči, a naenkrat je nekaj zamigalo od drevesa smrti proti tovarišu. Brž smo uganili, da se kotali proti Heimdahlu orjaška kača, ki jej pravijo anakonda. Doseže dolžino 10 m, ni sicer strupena, a zaduši vsako živo stvar. Pograbil sem puško in ustrelil proti kači, ki se je zakotalila zadeta po močvirju. Komaj je odjeknil strel, že je oživela cela močvarasta dolinica. Na stotine anakond je privrelo na dan z drevesa, iz močvirja, od vseh strani... Vse pošasti so se valile proti nesrečnemu tovarišu, sikale do nas slišno in mu

grozile z odprtimi žreli... V nepopisnem strahu sem prepustil laso tovarišem, ki so vlekli z vsemi močmi, jaz pa sem pošiljal med kače en strel za drugim. Strelji in zadetki so nekoliko zaustavili naval golazni, a še privabili več teh pošasti! Komaj in komaj so izvlekli smrti zapisanega Heimdahla, da je stopil na trdnjša tla, jo ubral proti nam in kače v valovitih kolobarjih za njim. Po rešitvi tovariša gotove smrti so še streljali v golazen spremljevalci in morili obupno.

Šele tedaj, ko je bil na smrt preplašeni Heimdahl pri nas ob robu gozda, smo se pognali vsi v beg in z uprav zadnjo sapo dosegli konje in kažipote domačine. Kače nam v pragozd niso sledile in njih vrnitve k drevesu smrti si nismo upali ogledati.

Indijanske pripovedke o dolini molka in drevesu smrti so se izkazale kot resnične. Je ta dolinica nekako zatočišče groznih kač, ki se klatijo po močvarah brazilijanskih pragozdov. Le na sredini doline so tla trdnjša in iz teh poganja bogzna koliko let staro drevo, po kojega vejah in vrhah se plazijo men in celi ekspediciji nezabne anakonde.

Po tem strahotnem doživljanju smo se vrnili in naših raziskovalnih blo-denj po neprodirnih pragozdih Brazilije je bilo konec.»

★

Grozen znak slave.

Najbolj podivjana človeška plemena prebivajo še danes po raznih avstralskih otokih in na ogromnem otočju otokov velikanov: Sumatra, Borneo in Celebes južno od Indije proti Avstraliji.

Tokrat hočemo opisati strašno razvado plemena Dajakov, ki prebivajo v notranjosti pragozdov otoka Borneo. Pri ravnomar omenjenem divjaškem narodu je znak moške dobe in slave sovražniku odsekana in v domači kolibi posušena ter skrbno shranjena glava. Ako hoče Dajak mladenič postati mož, mora nositi v vsakem ušesu po en zob podočnik iz tigrove čeljusti in tetovirajo mu z modro barvo obe spodnji roki. Predno sme okrasiti ušesa s tigrovima zoboma in nositi tetovacijo, mora pokazati starejšim vsaj eno svežo — sovražniku odsekano glavo. Čim več glav, tem večji junak je! Kako globoko vkoreninjena je ta grozna razvada pri Dajakih, nam svedoči to-le dejstvo:

Ako se spreta že dajakovska dečka, zabrusi eden drugemu zbadljivko: »Nakaj hočeš biti ponosen, koliko glav pa je že odsekal tvoj oče?«

Zaljubiti in poročiti se sme Dajak le v slučaju, da lahko pokaže izvoljenki vsaj eno glavo.

Ako se bližajo divjaki moški dobi, se jih poda po več skupaj iz rojstne vasi bolj v notrajnost pragozda. Po dneve in dneve stikajo za človeško nasebino. Ko so izsledili človeško bivališče, ga napadejo. Vsak ima seboj krog pašu pritrjeno in s posebno živimi barvami okrašeno košaro. Kakor hitro je premagal v boju nasprotnika, mu z izredno spretnostjo odseka glavo in jo skrb-

no spravi v košaro. S človeškimi glavami v korbah se vračajo v zmagoslavni sprevedu proti domu. V bližini domače vasi zaženejo gromoviti krik — znamenje za domače, da so si priborili znak moštva ter slave. Začne se pregled plena. Pri ogledu glave se obnašajo najbolj zverinsko ženske. Glave poljubujejo, jim utikajo med zobe meso, jih barvajo s kričečimi barvami, grizejo v lica in plešajo. Ko so živalske svečanosti sprejema končane, junak glavo posuši na solncu in jo skrbno shrani v kolibi.

Misijonarji so se že veliko trudili, da bi odpravili strašno razvado, a vse zaman! Dajak je prepričan, da bo živel po smrti. Veruje pa, da bo postala duša sovražnika, kateremu je vzel glavo, na drugem svetu njegova sužnja in mu bo stregla. Čim več glav v življenju, — tim več sužnje v večnosti!

Anglikanski škof Chambres je pridigoval nekoč v kraju Fort Betong na Borneo-Saribas — Dajakom. Kazal jim je v luči neodpušljivega greha razvado lova na človeške glave. Po pridigi mu je rekel poglavar: »Moji rojaki trdno verujejo, da ima oni hrabri mož, ki je odsekal v življenju vsaj eno človeško glavo, na drugem svetu dušo ubitega za slugo. Ako pride po smrti v nebesa ali pekel, vi sami učite, da je ne gotovo, kam pride človek, ko umrje, za vsak slučaj je pač dobro, ako — ima družbo.«

Novc knjige.

ABU SEIF.

»No, kdo sem?«

»Abu Seif.«

»Da, jaz sem Abu Seif. Poklekni pred mene, džaur!« —

Zdirjal sem navzdol po pobočju.

Šejhova hči me je opazila. Nedvomno je koj uganila, kaj se je zgodilo, ko me je videla prihajati s tako naglico in na kameli, ki je preje nisem imel. Koj je skočila na kamelo in prišla mo- jo pazno žival za vajeti.

»Kdo te je spoznal?«

»Abu Seif!«

»Allah akbar! Ali je za teboj?«

»Precej blizu mi je.«

»In drugi?« —

Divji boj z roparjem Abu Seifom je dobojeval Karl May. Knjiga se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 13 Din.

Birmanca se pedari dobra ura.
Stalna vrednost.
trajen spomin. Čudovito po ceni pri
I. PIRELL, urar
Maribor, Gosposka ulica štov. 5.

Dr. Štefana Žunkovič, zobozdravnik
v Slov. Bistrici, ne ordinira od 10. do 22. junija.

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 8. junija so pripeljali špeharji na 28 vozovih 59 zaklanih svinj, kmetje 8 vozov krompirja, 14 vozov sena, 6 otave, 8 slame in 5 vozov škopa. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 30 Din, krompir po 1.50 do 2, novi krompr. po 8, seno po 80 do 120, otava po 100 do 120, slama 60—70, škop po 1.50 do 1.75. Pšenica je po 2.50 do 3 D, rž 2, ječmen 2.50, oves 1.50 do 1.75, kuzuza po 2.50, ajda 2, proso 2.50 do 3, fižol 5 do 7, fižol v stročju 24, novi grah. 1 kokoš 35 do 45, par piščancev 35 do 80, gos 70 do 120, puran 80 do 120, domači zajec 10 do 35, kozlič 90 do 130 D. Čebula po 4, česen 16 do 20, 1 kumara 5 do 15, kislo zelje 5, kislja repa 2, 1 glavata solata 1.25, jabolka 10 do 14, suha slive 10 do 12, črešnje 12 do 16, mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36 do 40, jajca 1 do 1.25, med 20 do 22 Din.

Na mariborski svinjski sejem 7. junija 1929 je bilo pripeljanih 321 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 120—150 Din, 7—9 tednov 200—250 Din, 3—4 mesece 320—400 Din, 5—7 mesecev 480—520 Din, 8—10 mesecev 580—650 Din, eno leto 800—1200 Din. 1 kg žive teže 10—12.50 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Prodanih je bilo 265 svinj. Kupčija živahna.

Dunajski svinjski sejem dne 4. junija 1929. Dogon 13.503 komadov, od tega 1591 iz Jugoslavije, 8777 iz Poljske in 1625 iz Madžarske. Pri slabem prometu so se pitane svinje pocenile za 10 grošev, mesne svinje pa za 10 do 15 grošev pri 1 kg. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje 2.30 do 2.35, angleške križane 2.35 do 2.60, kmečke 2.15 do 2.40, stare 2.10 do 2.20 in mesne 2.10 do 2.65.

Živinski, konjski in kramarski sejm v št. Vidu pri Grobelnem. Tukaj pri nas se vrši dne v ponedeljek dne 17. junija živinski, konjski in kramarski sejm. Kupci in prodajalci, pridite v obilnem številu, da bo kupčija bolj živahna! Sej mišče je tik postaje. Zveza z vlaki na vse strani ugodna.

*

Gospodarska obvestila.

Oblastna trošarina na vino, žganje in špirit. Vprašanje oblastne trošarine na vino, špirit in žganje postaja v zadnjem času vedno bolj zamotano. Sprememba trošarinskega zakona od aprila t. l. je izrecno priznala, da se oblastna trošarina na zaloge po stanju od 15. aprila ne pobere, temveč samo za one količine, ki se oddajo v promet in porabo po 15. aprilu. V tem smislu odreja tudi navodila za pobiranje oblastne trošarine, da se ta pobira pri oddaji trošarinskega predmeta v promet in porabo. Spričo tega položaja so bili zainteresirani upravičeni, da so odklanjali plačilo oblastne trošarine na zaloge, na katere je bila državna trošarina že plačana in so torej že v prometu in porabi ter se na nje ne more več naknadno pobirati oblastna trošarina. Na pobudo gospodarskih krogov je sedaj finančno ministrstvo izdalo navodila, po katerih od zalog žganja, vina in špirita, ki so bile ugotovljene dne 15. aprila t. l. do dne 31. maja t. l. sploh ni plačati oblastnih trošarin, niti na zaloge same, niti na one količine, ki so se prodale v omenjenem času, temveč samo od one- ga dela zalog po stanju od 15. aprila t. l., ki je bil pri veletrgovcih dne 1. junija

t. l. še neprodan in se prodaja od tega dne dalje. Kaj je z ono oblastno trošarino, ki so jo posamezniki že plačali na količine, ki so jih iz zalog po stanju od 15. aprila podali do dne 31. maja, naredba ministrstva ničesar ne odreja. Jasno je, da jim pristojna povrnitev. Sedanja rešitev je kompromisna in ni povsem v skladu z zakonom, ki izrecno določa, da se na one količine, ki so bile v zalogi dne 15. aprila, oblastna trošarina ne pobere. Naredba to stališče le deloma priznava, ker se bo od količin po stanju od 15. aprila, ki se bodo prodale po 1. juniju, oblastna trošarina vendar pobirala.

Okrajna premovanja goveđi v l. 1929. V smislu določb štajerskega govedorejskega zakona prireja oblastna samouprava skupno z okrajnimi zastopi ogleda in premiranja plemenske goveđe živine. Te prireditve se ponovijo v čisto-krvnih pasemskih okoliših vsako tretje leto, v mešanih okoliših pa vsako peto leto. Lansko leto so bili na vrsti sledeči sodni okraji: Kozje in Šmarje za pomursko, Šoštanj in št. Lenart za marijadvorsko, Maribor za marijadvorsko in pinegavsko ter Murska Sobota in Čakovec za simodolsko pasmo. — Letošnje leto so predvidena sledeča okrajna premovanja: Celje in Rogatec za pomursko, Slovenjgradec, Marenberg in Slov. Bistrica za marijadvorsko, Dolnja Lendava in Prelog za simodolsko ter Ljutomer za simodolsko, pinegavsko in marijadvorsko pasmo. Posebno dober uspeh v mariborskem okraju je pripisati izredni požrtvovalnosti okrajnega zastopa, ki vsako leto uvaža nekaj prvovrstnih bikov in telic iz Avstrije. Nasprotno pa je marijadvorsko blago v šentlenartskem okraju od leta do leta slabše in bo treba v tem okraju mnogo dela za povzdigo kakovosti živine. Blago v Šoštanju je znatno boljše, vendar še mnogo zaostaja za mariborskim. Pomurska pasma je pokazala povoljne uspehe v kozjanskem in šmarskem okraju. V slednjem prednjači šmarska okolica in občina Ponikva, kjer se uvaža že tudi rodovnik in mlečna kontrola. Tudi simodolska pasma se povoljno razvija. Zlasti blago v Prekmurju je dokaj dobro in dosti boljše, kakor v čakovskem okraju (Medjimurje).

Razpis za premije za vzorne nasade. V svrhu pospeševanja sadjarstva bom razpisoval vsako leto za vzorno urejene in vzdrževane sklenjene sadne ter cestne nasade premije. Prosilec za premije je lahko: občina, okrajni zastop, cestarji, gospodarska društva, javni zavodi, šole in posestniki. Kolkovane prošnje s 5 Din je vložiti preko okoliških sadjarskih in vrtnarskih podružnic sem kaj na oblastno samoupravo. Višina premije se bo določevala po doseženih točkah. Za posamezne pogoje so sledeče točke: 1. Prikladnost tla za nasad in za vzgled ostalim interesentom 10. 2. Čistost nasada z ozirom na sadni izbor 10. 3. Razdalja dreves 10. 4. Stanje dreves z ozirom na zdravje, rast, nego, krone, debla in korenin 15. 5. Pravilno in redno gnojenje 10. Skupaj 60 točk. Najmanjše doseženih točk v 4. in 5. je po 10, za vse skupaj pa mora cela svota znašati 40. Prosilec mora izpolniti sledeče pogoje: 1. Vsak nasad naj ima najmanj

30 dreves. Nasad je lahko visokodebelni ali pol- in nizkodebelni. 2. Prosilec nasada mora biti najmanj tri leta lastnik ali pa oskrbovati nasad za isto toliko let. 3. Mlada drevesa morajo biti pravilno privezana na olupljene kole, ki smejo segati največ 10 cm izpod višine najnižje spodnje veje. Drevesa morajo biti posajena v pravilno izkopane jame. Mlada drevesa morajo imeti skrbno okopane kolobarje. 4. Starejši nasadi naj bodo prosti lišajev, mahov, omele (lima), suhih vej, odprtih votlin itd. Po možnosti naj imajo starejša drevesa okopane kolobarje. Starejša in nerodovitna drevesa morajo biti precepljena. 5. Nasad mora biti redno gnojen. Pri cestnih nasadih veljajo ta pravila: 1. po možnosti naj bo vsaj 30 dreves. 2. Drevo ne sme ovirati prometa in kvariti ceste. 3. Sorte naj po možnosti istočasno cveto in istočasno dozorevajo. 4. Vsako drevo mora biti brez suhih vej, lišajev in mahov itd. — Komisar: Dr. Josip Leskovar.

Vinogradnikom naznanjamo, da ima tvrdka Franjo Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica šte. 25, cepano in žagano kolje po zmerni ceni na prodaj. Dobi se tudi tam vsake vrste rezan les.

Gospodarji, ako si želite naročiti vse gospodarske in poljedelske stroje svetovnega slovesa, kakor so motorji original Lorenc, vršalice original Dobry, kosilnice original Knotek, sejalnice original Pracner, trijere original Phöni, sjeckare original Kaub in ostale stroje, obrnite se radi tozadevnih informacij na Kmetijsko družbo za Slovenijo v Ljubljani, ali na Agrarno k. d. v Zagrebu, Draškovičeva ulica 35.

*

Žitne cene.

V zadnji številki smo poročali o padanju cen pšenice v Zedinjenih državah Amerike in v Kanadi. Ker so cene žita na svetovnem trgu merodajne za višino cen po poedinih državah, je vpliv padanja cen se že začel tudi javljati v nekaterih evropskih državah. Zadnjič smo zabeležili padajočo težnjo cen na žitnem trgu v Budimpešti. Danes pa je potrebno, da nekoliko spregovorimo tudi o naši državi. Od prvotno cenjene presežka lanske letine v naši državi v višini 50.000 vagonov pšenice smo do sedaj izvozili komaj dobro tretjino. Če računamo, da znašajo zaloge lanske pšenice, ki preostajajo za izvoz, še krog 30.000 vagonov, tedaj bo znašala vrednost te pšenice, če jo izvozimo po današnjih cenah (200 Din za q), krog 600 milijonov Din. Če bi pa to pšenico izvozili po cenah, ki so veljale pred dvema mesecema (okrog 250 Din za q), tedaj bi dobili 750 milijonov Din. Padec cen predstavlja torej samo pri našem izvozu izgubo od 150 milijonov Din. Ker je ta pšenica večinoma še v posesti pridelovalca, bo razliko utrpel predvsem naš kmetovalec. Pa tudi špekulanti, mlinci in žitni trgovci bodo, odnosno so že utrpeli znatne izgube, ki morejo zelo nepovoljno delovati na splošno stanje našega gospodarstva. Kmet je v slabem

gospodarskem položaju. Veliko ima izdatkov na davkih, davščinah in raznih dajatvah. Vse, kar mora za svoje gospodarstvo kupiti, zlasti obleko, mora

primeroma drago plačati. Za svoje pridelke pa ne dobi več toliko, da bi mogel kriti vse svoje izdatke. Kam to vodi, ni treba posebno poudariti.

NAŠA DRUŠTVA

Krščanska ženska zveza v Mariboru ponovno opozarja, da priredi dne 6. in 7. julija romanje v Rajhenburg. Polovična vožnja je dovoljena na vseh postajah od Št. Ilja, Ptuja in Dravograda do Rajhenburga proti izkaznici, katero da Krščanska ženska zveza vsakemu udeležencu proti plačilu 5 Din. Cela vožnja iz Maribora do Rajhenburga stane z izkaznico vred 50 Din. Vlak odpelje dne 6. julija ob 9. uri predpoldne iz Maribora. Prijave sprejema do 15. junija

DOPISI

Maribor. Dobroznani umetnik-kipar gospod Ivan Sojč obhaja te dni 50letnico rojstva. Odličnemu našemu prijatelju iskreno čestitamo! — V sredi največje gradbene dobe je zmanjkalo v Mariboru zidne opeke. Radi tega so tudi skoro vse stavbe zadnje tedne zaostale in stavbeniki so si mučili glave, kako bi prišli do opeke. No, te dni je Dervušekova opekarna dala v promet novožgane opeke več stotisoč komadov. Vse opekarnice delajo noč in dan, da bi tako zadostile zahtevam naših stavbenikov, ki jim letos v Mariboru in okolici posebno cvete pšenica. — Opaža se, da letos v Mariboru skoro vsak mesec več ljudi umrje, nego se jih rodi. Tako je tudi meseca maja umrlo tu več ljudi, nego je bilo rojstev. K temu seveda največ pripomore bolnišnica, ali vendar je značilno to dejstvo. — Cesto Maribor—Ptuj—Čakovec je prevzela te dni država v svojo upravo. Cesta je bila še lansko leto v okrajni upravi, a jo je pozneje prevzela oblast. — Pri nogometni tekmi v Somboru je član tukajšnjega nogometnega društva »Železničar«, 20letni K. Pavlin tako težko ponesrečil na desni nogi, da so ga morali odpeljati v Gradec na kliniko, kjer je pa podlegel izredno hudi poškodbi. Naša mladina je dandanes pri igrah premalo previdna. — Hvalevredno delujejo mariborska dobrodelna društva za zdravje uboge šolske mladine. Za revne otroke je Društvo za zdravstveno stanje otrok in mladine oskrbelo na Pohorju lepo in zdravo počitniško zavetišče, kamor bo odšlo te dni okoli 150 revnih otrok. Nekaj pa jih pošljejo mladino ljubi na morje in v dr. Čehov sanatorij pri Sv. Juriju ob Pesnici. — V bližini Felberjevega otoka, pri takozvanem »Hajšaniju«, so potegnili iz Drave truplo nekega možkega. Ugotovilo se je, da je to truplo šoferja Rudolfa Glavič, ki je dne 5. maja pri Marenbergu skočil v obupu v Dravo, ker je zavozil z avtomobilom v drevo in se je bal posledic. Pri Glaviču so še našli zlato uro z verižico. Bil je nad en mesec v vodi. — Naše cenj. čitatelje bo gotovo zanimalo, kake občinske davke ali doklade bomo letos plačevali Mariborčani. Finančni minister je odobril sledeče občinske davke: 100% na zemljiški davek, 30% na hiše, 100% na pridobnino, 140% na državno trošarino od vina in vinskega mošta in na sadjevec 5 Din od hl. Od piva se plača 60 Din od hl, na navadno žganje po 20 Din od vsakega hl. Na poslano žganje in likerje nad 20 stopinj 20 Din od vsakega litra, pod 20 stopinj pa 10 Din. Od šampanjca pa se plača od steklenice 25 Din. Od psov se plača 10¹/₂ Din 50 para. Čuvaji letos tega davka niso oproščeni. — Te dni je dobilo zopet 15 Mariborčanov dovoljenje

predsednica gospa Katarina Bauman, Cvetlična ulica št. 23, kakor tudi vse odbornice. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Ana v Slov. goricah. V nedeljo dne 16. t. m. priredi štentlenarsko orlovsko okrožje ob 3 popoldne v Društvenem domu telovadno akademijo z zelo peštrim sporedom. Sodelujejo vsi odseki in orliški krožki. Prijatelji orlovske mladine, iskreno vabljeni! Bodete videli, za kaj se orlovska mladina vnema. Bog živi!

Vojnik. Meseca avgusta poteče 10 let, odkar je bil v Vojniku ustanovljen orlovski odsek. To obletnico proslavi vojniški Orel v nedeljo dne 1. septembra t. l., to je prvo nedeljo po Jernejevi nedelji. Vsa sosednja prijateljska društva prosimo, da imenovani dan ne prirejajo nikakršnih prireditev. Bog živi!

za zgradbo novih hiš n poslopij. Zime se vse boji. Kdor ima le količjak denarnih sredstev, si skuša postaviti lasten dom. Biti brez strehe je skoro hujše kot biti brez službe. — Tattenbachova cesta mimo Narodnega doma do »Prleka«, dasiravno je kitonizirana, vendar kaže velike luknje. Izgleda, da za tako prometne ulice, kakor je Tattenbachova, vendar kitoniziranje tudi dobro ne drži. — Tovarnar in posestnik Anton Tavčar preurejuje klet svoje hiše v Franciškanski ulici v prodajalno in skladišče za avtomobilne potrebščine. Za avtomobile letos Mariborčani silno pridno skrbijo. V Scherbaumovi hiši, kjer je imel poprej cementar Rogac svojo delavnico, se naseli velika ameriška avtomobilna tvrdka. Scherbaum bo zidal na voglu Aleksandrove in Kopališke ulice tudi novo trgovino za avtomobile. Tako se naš Maribor vsaj kar se tiče avtomobilov, čisto opredeljuje po ameriško. Le denarja nimamo Mariborčani toliko kakor strici v Ameriki.

Šmartin pri Slovenjgradu. V sredo sta bila poročena na podružnici sv. Jurija sin znane rodbine Bonovnikove Franc Pečolar iz Starega trga s Terezijo Uršej iz Brezove vasi. Na veseli gostiji se je nabralo za novo bogoslovje 212 dinarjev.

Gelavabuka pri Slovenjgradu. Letos dne 10. marca smo si ustanovili svojo lastno Prostovoljno gasilno društvo Gelavabuka. Postavili smo si tudi že nov gasilni dom v Tomažki vasi na zelo lepem kraju. Hlevček je že, pa kravice še ni, bo kdo rekel. Zato smo začeli že zbirati prispevke za brizgalno. V nedeljo dne 16. junija vprizorimo ob štirih popoldne pod kozolcem gospoda Mihaela Sorman (p. d. Košutnik) igro: »Davek na samce«, burka v treh dejanjih. Kdor hoče biti ta dan dobre volje, naj se potruži k nam v Tomažko vasi! Po igri pa se vrši prosta zabava pri Košutniku v gostilniških prostorih. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo brizgalne, se vljudno vabi vsa sosedna gasilna društva in vse prijatelje gasilstva, da pridete v čim večjem številu! Na pomoč!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Pred kratkim je tukaj umrla po daljši mučni bolezni učenka V. razreda Gretka Šaberl. Veličasten je bil njen pogreb, kakoršnjih je malokdaj videti na deželi. Nepregledna množica ljudstva, med njimi vrsta belooblečenih deklet ter veliko število učencev in učenk s svojimi učitelji, je spremljala Gretico na njeni zadnji poti. Sprevod je vodil č. g. p. gvardijan, bivši katehet umrle, v spremstvu še enega patra in samostanskega brata. Po blagoslovitvi so najprej zapeli cerkveni pevci, nakar je iz grl otrok, njenih součenec, zadonela večno lepa »Vigred se povrne«, katere akordi z besedami: »Naše Gretke nikdar več nazaj ne bo«, so se polagoma razgubili v smrtni tišini. Sprevod se je začel počasi pre-

mikati po glavni cesti v cerkev, kjer se je vršilo mrtvaško opravilo, nakar je nastopila Gretka zadnji pot proti pokopališču. Ob odprtem grobu so se v ganljivih besedah poslovili od rajne gospod župnik, gospod šolski upravitelj in neka součenka. V zadnji pozdrav je zadonela zopet iz otroških grl narodna nagrobница »Spomladi vse se veseli in zemlja je sprejela, kar je njenega. Vsem, ki ste spremljali našo nepozabno Gretko na njeni zadnji poti, zlasti č. duhovščini, cenj. učiteljstvu, šolski mladini in vsem darovalcem vencev in cvetja ključemo Bog plačaj!

Sv. Jurij v Slov. gor. Po kratki mučni bolezni je umrl Andrej Majcenič, posestnik v Partinju, star 64 let. Kako priljubljen in spoštovan je bil od sosedov, znancev in sorodnikov, je pričal njegov pogreb, katerega so se vsi udeležili polnoštevilno. Zapušča žalujočo ženo ter dva majhna nepreskrbljena sinka. Pogrebci so zložili za novo bogoslovje v Mariboru 75 Din, za kar jim plačaj Bog in daj več posnemovalcev. Žalujoci družini naše sožalje, zaslužni duši pa večni pokoj in blag spomin!

Hajdina. Pod pokroviteljstvom presv. Srca Jezusovega smo pred pol letom započeli važno podjetje, namreč nabavo »velikega« zvana pri župnijski cerkvi. Župljani so z velikim razumevanjem in požrtvovalnostjo, ki je vredna vse pohvale, storili imenitno dobro delo, ki jim bo v ponos, kakor je cerkvi bogata dika. Zdaj imamo kralja in središče ostalih zvonov; zdaj imamo klicarja v zvoniku, da nas bo s svojim močnim in vendar mehko-otožnim glasom klical k češčenju božjemu, pa tudi, kar nas na priprošnje sv. Florijana Bog varuj, k pomoči nesrečnemu bližnjemu. Kadarkoli se bo oglasil naš dragi zvon, bomo vsaj v srcu zdihnili k Mariji, Materi božji, besede, ki jih je Bühl-ova livarna postavila na zvonu pod sliko Marijino: »Marija, bodi naša Gospa, zavetnica in mati!« Bodi na tem mestu izrečena najlepša zahvala preč. g. dr. Ivanu Žagar, ptujskemu prostu, ki nam je zvon blagoslovil, ter vsem č. gospodom, ki so mu pri tem svetem opravilu in pri celotni službi božji pomagali. Bog poplačaj tudi gospodu Pavlu Pirich v Ptuj, da nam je dal svoj tovorni avto za prevoz zvona na razpolago. In pridna, dobra dekleta, ki ste okrasile zvon in oltarje, zlasti lurški oltar, Bog vam plati in Marija Mati! Vam, možje in mladeniči, ki se zbirate ob praporju gasilnega društva in ki ste pod poveljstvom svojega blagega in spretnega načelnika g. Fr. Pintarič zvon sprejeli, stražili in ga potegnili v zvonik, prisrčna zahvala! Letošnji 9. junij je bil za hajdinsko obširno župnijo zares dan, ki nam ga je naredil Gospod Bog. Zahvaljen bodi, dobri Bog!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Zadnje dni je bilo v okolici Sv. Miklavža izvršenih in poizkušanih kakih deset večjih in manjših vlomov. Iz hiš izginja obleka, vino, žganje, perutnina in drugo blago. Najbolj drzen je bil vlom pri Mešku v Vinskem vrhu. Izvršen je bil med dnevom, ko so bili domači odsotni. Vlomilec se je prikradel v sobo, zasrl okno s platnom in pobral skupaj, kar se je le dalo odnesti. Pa tat še ni končal z delom, ko je vstopil v sobo gospodar. Gosta to ni preplašilo. Pobral je vse stvari in se pogal proti vratom. Gospodarja je sunil tako, da je padel, nato pa je zdrljaval ven. Meško je hitro vstal in hitel za vlomilcem. Zakričal je za njim. Tat je za trenutek obstal in se rogal nesrečnemu gospodarju. Potem pa je izginil, ko da ga je zemlja požrla. — Drzni vlomi vzbujajo v ljudeh strah. Zadeva je prijavljena orožništvu in sedaj kar tri orožniške (ormoške, središke in Ivanjovske) zasledujejo drznega vlomilca. Sum je padel na nekega zloglasneža, ki že od otroških let poseđa po ječah in je bil šele pred kratkim izpuščen iz zapor. Na vesti ima že celo vrsto zločinov in okolica bi se rešila velike nadloge, ako bi zopet prišel pravici v roke.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Gospod Franc Cajnk iz Rakovec je poročil gđ. Marijo Kumer iz velikonedeljske župnije. Ob tej priliki so veselili svatje na ženinovem domu nabrali za tu-

kajšnji novi Društveni dom 154.50 Din, kar je gotovo lepo, da v splošnem veselju niso pozabili na tako prepotrebno stvar. Bog daj novoporočencema mnogo sreče in blagoslova v novem stanu!

Ljutomer. Tukaj je dne 7. t. m. umrla po dolgi in mučni bolezni gospa Marija Karba, roj. Žitak, stara 58 let. Blagopokojna je bila vdova po umrlem blagem učitelju g. J. Karba v Ljutomeru, ki je še vsem v najboljšem spominu. Podpirala je rada vsako narodno podjetje, za to je bila priljubljena. Naj nji svetli večna luč!

Št. Ilj pri Velenju. Udarilo je na Telovo popoldan v gospodarsko poslopje Baltazarja Verdev Podkrajem. S slamo krito poslopje je bilo hipoma v plamenih. Govejo živino so rešili, dva prašiča in vse drugo je zgorelo. Škoda je velika, ki z zavarovalnico ni krita. Udarilo je isti popoldan tudi v hmeljišče Jakoba Sredenskega in razcefralo tri hmeljevke. So tudi, ki trdijo, da je udarilo v strelvod zvonika farne cerkve, kar bi bilo letos že v drugič.

Vojnik. Poteklo je že več kot 60 let, odkar je bila v tukajšnji župniji nova sv. maša. Prvi v tej župni cerkvi bo opravil prvo sv. daritev dne 21. julija t. l. tukajšnji rojak č. g. O. Cap. Mansvet Koren. K tej redki slavnosti od blizu in daleč vabljeni v obilnem številu!

Celje. V nedeljo dne 9. junija je utonil v Voglajni zidarski vajenec Teodor Gleščič. Mladi Gleščič je bil doma iz Goriške, kjer je pustil svoje starše. Jedva se je nekoliko privadil tukajšnjim razmeram in je dobil službo pri stavbeniku Jezerniku, ga je doletela smrtna usoda.

Sv. Jurij ob južni žel. Umrl je dne 3. junija posestnik Metod Lesjak, star 61 let. Rajni je bil ves čas vnet in vzoren krščanski mož, podpiral je rad krščanska društva ter je bil zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja« skozi celih 25 let. Naj počiva v miru!

Sv. Križ na Slatini. Izkazali so se naši zvesti! Zastonj so zvozili gramoz za beton pri društveni zgradbi. Pred šolo pričajo ogromne količine stavbenega materiala o požrtvovalnosti naših gospodarjev. In fantje šele! Ne najdem besed zahvale in priznanja. Cel dan vpreženi so si prikrajšali potrebno spanje. Vsak drugi dan so kulukali. Celi hribčki zemlje, ki so jo pri planiranju stavbišča vozili na vzhod in zapad, govore jasno o krepkih mišicah in krepki volji naših Orlov. Naš bočki kralj gospod Miha Plemenitaš se je odkupil z znatno svoto 200 D. Bog živi njega in vse blage dobrotnike naše društvene stavbe! — Prihodnjo nedeljo dne 16. junija bo govoril našemu ženstvu v čitalnici strokovnjak, ki ga pošlje Prosветna zveza, o umnem gospodinjstvu s posebnim ozirom na zdravilišče v Rogaški Slatini. Vstop je prost, vabljeni so vsi, ki jim je pri srcu gospodarski dvig tukajšnjega prebivalstva. — V nedeljo dne 9. t. m. je obhajal najstarejši denarni zavod v slatinskem okolišu, križevska posojilnica, svojo 30letnico. Leta 1913 je postavila društvo ličen dom. Letošnjo obletnico proslavi primerno s povečanjem že nekaj let pretesnega Društvenega doma. Tako vrši leto za letom za današnje čase prepotrebno kulturno delo pod vodstvom svojega dolgoletnega ravnatelja mč. g. nadžupnika. Naj bi процvitala v blagor ljudstva!

Dobje. V nedeljo dne 2. junija, popoldne se je vršilo tukaj v šoli socialno-gospodarsko predavanje pri precej dobri udeležbi vseh, ki se zanimajo za taka predavanja. Gospod Franc Vardjan, strokovni učitelj za sadjarstvo na kmetijski šoli v Št. Juriju ob južni žel., je predaval skozi poldrugo uro o sadjarstvu in še do dal zanimiv pouk o vrtnarstvu. Gospod Marko Kranjc, član Prosветne zveze v Mariboru, je predaval o kmetijskem gospodarstvu širom sveta in v naši državi. Skrbeti se bo moralo, da se vrše taka in slična predavanja večkrat, ker gospodarska in socialna izobrazba je nujno potrebna. Za uvod, vmes in koncem predavanja je igral domači organist gospod Škorjanc na harmonij s sodelovanjem domačega učiteljstva na gosli prav zanimive muzikalične ko-

made, ki jim je sledil vsakokrat živahno odobravanje.

Sv. Miklavž na Polju. Pri nas smo izročili materi zemlji uglednega in obče spoštovanega posestnika v Prelazkem Janeza Zagozdo. Rajni je bil več let župan občine Sedlarjevo, občinski odbornik, cerkveni ključar in sploh eden prvih mož v župniji Sv. Miklavža na Polju. Bil je tudi priden ter skrben gospodar, ki je zapustil po smrti svoj dom urejen ter bogato založen. Blagopokojni je bil prijatelj cerkve, duhovščine in naročnik krščanskega časopisa. Vrlemu in vzglednemu možu ostani ohranjen pri vseh, ki so ga poznali, časten in hvalen spomin! Daleč znani rodbini Zagozda naše iskreno sožalje!

Zagorje. V petek dne 7. junija proti večeru je šla Jožefa Cencelj, odrasla hči posestnika in župana občine Aržiše, doma na Lokah pri Zagorju, trgat zelenjavo za prašiče. Bila je božjastna in je tuintam dobila napad in padla. Nesreča je hotela, da je tudi omenjenega dne dobila napad in padla, pa v lužo z obrazom. Ker si v nezvesti ni mogla nič pomagati, so jo našli mrtvo, utopljeno ob sedmih zvečer.

Organistovske zadeve.

Društvo organistov za mariborsko škofijo je imelo dne 5. junija v Celju svoj 28. redni občni zbor. Vkljub temu, da je celo noč in še rano zjutraj deževalo in je ta dež marsikaterega organista, posebno tistega, kateri ima daleč do železnice, zadržal, da se ni občnega zbora udeležil, se je zborovanja udeležilo 62 organistov. Je to lepi dokaz stanovitosti zavesti! Predsednik je navzočega iskreno pozdravil, kakor tudi navzočega gospoda A. Mihelčiča, župana občine okolica Celje. Tajnik je podal obširno poročilo, katerega so člani poslušali z velikim zanimanjem. Rešilo in odposlalo se je 454 dopisov. Doseglo se je marsikaj za posameznike, pa tudi za skupnost, posebno v zadevi pokojninskega zavarovanja. V tem oziru stalno napredujemo. Vsako leto je več organistov zavarovanih. Odbor je pri tem prav pridno na delu. Storitveni so koraki za več važnih pridobitev. Blagajnik je poročal o gospodarskem stanju. Pritoževal se je, da člani zelo neredno plačujejo članarino. Z malo spremembo je bil izvoljen stari odbor. Glede pokojninskega zavarovanja se je otvorila zelo živahna debata in cela kopa vprašanj, na katera je tovariš Klančnik točno dajal pojasnila. Organisti, ki so bili navzoči, so se o tem temeljito podučili. Kdor pa kaj ne ve, naj vpraša na tajništvo. Odgovarja in pojasnila daje se pa samo članom. Pri slučajnostih je bilo stavljenih dosti zelo važnih predlogov, kateri so bili vsi sprejeti. Med zborovalci je bilo veliko navdušenje ter veselo razpoloženje, posebno ob lepem živahnem govoru gosp. župana Mihelčiča, kateri je obljubil, da se bo pri županski zvezi zavzel zato, da se bodo povsod nastavili organisti kot občinski tajniki in se jim bo s tem zboljšalo gmotno stanje. Zborovanje je trajalo nad tri ure nepretrgoma. Razšli smo se z željo, da se zopet kmalu vidimo.

Službo organista in cerkvenika išče pregnani primorski rojak, absolvent orglarske šole v Gorici, s petletno prakso na polju cerkvene glasbe, 28 let star, po ročen, s čisto preteklostjo. Gre v vsak kraj. Ponudbe je poslati na dekanijski urad v Konjicah.

ZA RAZVEDRILLO

Izreden apetit. V Devinu so ulovili v Labi tako velikega lososa, da se mu je čudil ves svet. »No, tako velik pa vendarle ne bo«, je dejal neki bankir, »da bi ga noben jedec ne mogel pojesti. Stavil bi 200 dolarjev.« — Takoj se je našel nekdo, ki je sprejel stavo, misleč, da ne more ničesar izgubiti. — Bankir je ukazal poklicati moža, ki ga je poznal in uprašal, če si upa to ribo pospraviti naenkrat. — »Rad bi jo pojedel, če bi bila moja.« — Bankir ga je povabil k sebi na kosilo. Ker se je pa bal, da bi celega lososa, enako pripravljenega, le vendar ne zmoget, je v prisotnosti svojega nasprotnika ukazal razsekati ribo na 24 kosov in vsak kos pripraviti na drug način. Dotični možakar je imel že 18 porcij v sebi, ko se je začel po vsaki porciji skrbno ozirati krog sebe. Bankir je prebledel. Jedec-požeruh je pri 24. porciji mirno dejal: »No, če te ribe kmalu ne bo, ne vem, če jo bom zmoget!«

Na nekem svojih pogostih potovanj po Franciji se je ustavil nekoč cesar Jožef v krčmi manjšega mesteca. Ker je rad hitro in nepoznan potoval, nihče ni slutil, kedo je visoki gost. Predno so zapregli, je hotel cesar Jožef izrabiti čas in se obriti sam, kar je navadno opravljajal lastnoročno. Čez čas je prišel v sobo radovedni gostilničar in uprašal, če spada k cesarskemu spremstvu. »Seveda«, je odvrnil cesar. — Gospodar je povpraševal še to in ono in kakšno službo ima pri cesarju. — »No«, je odgovoril Jožef, »včasih ga brijem!«

Kant, nemški modrihan preteklega stoletja, je bil zelo raztresen. Nekoč je neka vdova v njegovi navzočnosti tožila o izgubi svojega moža. Kant jo je po-

tolažil in pristavil: »Kaj, ste imeli le enega?« — Nekoč je bil na svatbi, kjer je imel ženin 75 let, nevesta pa 21. Neka gospa je Kanta ogovorila, rekoč: »Kaj mislite, gospod profesor, da je v tem zakonu mogoče upati na otroke?« — »Upati ne, toda bati se je«, je odvrnil Kant.

Nekoč, ko je Ignacij Krasicki, slavnj poljski pesnik in nadškof, prišel v slavnostni obleki na gostijo k Frideriku pruskemu, ga je hotel ta pred številnimi gosti spraviti v zadrego, rekoč mu: »Dragi škof, če umreva skupaj, me sprejmeš pod svoj plašč in vtihotapiš v nebo!« — »Oprosti, presvetli gospodar, da tega ne morem, ker si ukazal odstriči precejšen kos mojega plašča.« — Kralj se je smejal temu točnemu odgovoru in odredil, da so zvišali Krasickemu prejemke do tiste višine, kakor jih je imel prej, predno mu jih je bil zmanjšal.

Papež Aleksander je bil zelo radodaren, in čim višjih dostojanstev je bil deležen, tem večje dobrote je delil revežem. Sam o sebi je dejal: »Dokler sem bil škof, sem bil bogat, kot kardinal sem obubožal, kot papež pa sem popolen berač.«

Ob slavnostnem prihodu francoskega maršala De la Forte v nemško trdnjavo Metz so se zglasili pri njem tudi židje. Ko so mu javili, da čakajo zunaj v predstobi, je rekel: »Nočem videti te druhal; križali so našega Odrešenika! Poženite jih od tod!« — Nato so povedali dvorjani židom, da jih maršal ne more sprejeti. Odgovorili so, da jim je zelo žal in da mu prinašajo 4000 cekinov v dar. To so takoj javili maršalu, ki je vzkliknil: »No, naj le vstopijo, siromaki! Pri moji veri, da niso poznali Odrešenika, ko so ga križali!«

Nekdo je rekel angleškemu bogatašu (lordu) Effinghamu: »V Grönlandiji do živi mnogo ljudi 100 let in vendar ni

tam nobenega zdravnika. Kaj ni to čudno? — »Pri nas v Londonu je več tisoč zdravnikov«, je odvrnil lord, »in marsikedo doseže tudi starost 100 let. Kaj ni to še bolj čudno?«

Večkrat se zgodi, da spravi najenostavnejše vprašanje tudi največjega učenjaka v zadrego. Tako se je zgodilo tudi znanemu prirodoslovcu Darwinu. Njegova mala nečakinja mu je namreč zastavila sledečo uganjko: »Kaj ima mačka, česar nobena druga žival nima?« — Darwin je premišljeval ter ugal in konečno se je udal. Deklica je bila silno vesela, da se ji je posrečilo, spraviti učenjaka v zadrego. — »O, dragi stric«, je dejala, »kaj ne veš, kaj ima mačka in nobena druga žival pa ne. Kaj, tega ne veš? Mucke vendar!«

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 559

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srea, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekt! 344

Nekaj izvanrednega Vam nudi nakup birmanskih daril v trgovini ur in zlatnine M. Ilger in sin v Mariboru, Gosposka ulica 15. Samo prvovrstni proizvodi po čudovito nizkih cenah, kar jamči ogromna izbira. Tudi na obroke brez poviška cen. 580

»Flugs« patentirane kose s kosirjem. Zahtevajte prospekte in navodila brezplačno. Iščem zastopnike in prodajalce v vsakem kraju proti visoki proviziji. Generalno zastopstvo za SHS: Josip Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica št. 36. 631

Al. Kokelj:

Obljube in dejanja — zverstva — boljševikov.

Boljševiki, ali kakor jim pravimo pri nas: komunisti, imajo zelo spretne agitatorje, kateri obljubujejo ljudem že na zemlji nebesa. Neverjetno je, kako so slepili in varali narod v Rusiji in ravno to je bilo vzrok, da so zapeljali priprosto rusko ljudstvo. Isto skušajo doseči drugod, ker imajo svoje mreže razpredene po raznih državah. Razlika je le ta, da jim drugod seme ne gre tako v klasje, kot jim je šlo v Rusiji. In še manj uspeha bi imeli s svojo agitacijo, če bi jih ljudje bolje poznali. Boljševiki znajo le klati in razdirati. V tem so res prvovrstni mojstri, le žal, da priprosti narod to njihovo rokodelstvo še vse pre malo pozna.

V časopisih čitamo o grozodejstvih, ki so jih uganjali v Mehiki trinog Calles in njegovi pristaši. Vse to je hudo in strašno, in srčno pomilujemo mehičanske katolike, ne smemo pa zapreti oči pred zverstvi, katera so uganjali boljševiki v Rusiji. V knjižnici sanatorija ruskega Rdečega križa v vurburškem gradu sem našel knjigo »Gibel (pogin) Nikolajevska na Amure« od ruskega pisatelja Anatolija Gan. Ne

vem, če sem kdaj v zgodovini čital o večjih grozodejstvih, kot so se tamkaj godila. In ta grozodejstva so se vršila na naših bratih po krvi. Zato je potrebno, da tudi naše ljudstvo zve za ta strašna dejanja in to še posebno radi tega, da bo vedelo, česa so zmožni boljševiki.

Blizu izliva velikanske reke Amur, čegar dolžina znaša 4480 km, nasproti otoku Sahalinu v Aziji je bogato mesto Nikolajevsk. Mesto sicer ni veliko, število je le okrog 10.000 prebivalcev, toda ima močno razvito trgovino z živino, lesom in ribami, katere so pošiljali v osrednjo Rusijo, na bližnjo Japonsko in na razne druge strani. Poleg tega je tam rastlo bogastvo vsled obilnega zlata, katero so dobivali v pesku reke Amgun, levega pritoka reke Amur.

Boljševiki so prišli v Nikolajevsk 28. februarja 1920 ter so takoj zasedli mesto. Polastili so se tiskaren ter so ustavili vse liste. Prisvojili so si banke, revkvirirali so zlatnino, srebrnino in druge dragocenosti. Takoj so začeli zapirati odlične meščane, katere so v ječah mučili, ubijali ter so se polastili njihovega premoženja. Z nakitjem umorjenih odličnih žensk so se dičile soproge boljševiških mogočnejšev. Vedno strašnejša so bila njihova zverstva, nazadnje so sploh sklenili prebivalce pomoriti in mesto zažgati. Uradno je dokazano, da so umorili nad 6000 prebivalcev in z Rusi vred tudi 700 Japoncev. Kitajci in mnogi drugi so izvedeli za namero boljševikov ter so se izselili iz mesta. V posebnem tajnem zasedanju so določili red, po katerem so sklenili ubijati prebivalce. V prvo vrsto so prišli judje in njihove družine, v drugo vrsto žene, otroci oficirjev in vsi, ki so služili v carski armadi; v tretjo družino že prej (kmalu po prihodu) aretiranih in ubitih družinskih očetov; v četrto vrsto so prišle osebe, ki so bile vsled kakih razlogov po boljševiških sodiščih oproščene in izpuščene na prosto. V peto vrsto so prišli uradniki, trgovci, rokodelci in delavci, kateri niso tulili v boljševiški rog. Glavno klanje so določili za mesec maj. Ljudstvo so zapirali kar v trumah in v noči 22. maja se je začelo krvavo klanje. Ubijati so začeli zvečer ob 11. uri in so nadaljevali

do jutra. Ko so rablji končali svoje delo, so šli po hišah iskat in nabirat novih žrtev. Ko so bile ječe polne, se je naslednjo noč zopet vršilo krvavo klanje. Očividci trdijo, da je takrat v treh dneh bilo poklanih okoli 3000 ljudi. 24. majnika so pripeljali iz ječ veliko aretirancev z uklenjenimi rokami, naložili so jih na tovorno ladjo in jih peljali na sredino reke Amur, kjer so vse z udarci puškinih kopit in z bajoneti pometali v vodo. Istega dne zvečer od 7. do 8. ure so na bregu reke Amur poklali veliko število Japoncev z bajoneti in s sekirami. Japonci so prosili milosti, da bi jih postrelili, a ne poklali. Klicali so: »Ruska streljaj, ruska streljaj!« in se niso bali smrti. Njihova trupla so pometali v reko Amur. Isti večer so boljševiki z jetniki v ječah uganjali strašne reči. Tepli so jih, mučili in klali. Jokanje, vzdihovanje umirajočih se je miešalo s strelji, udarci in zverskimi kriki od krvi pijanih rabljev.

Ko je bila večina prebivalstva pokončana, so zažgali mesto. Najprej so požgali čajke in ribiške ladje, žage z vsem lesom vred in potem celo mesto. Gorelo je 30. in 31. majnika. Mesto je bilo podobno gorečemu morju. Med drugimi je zgorelo šest pravoslavskih cerkva.

Po požaru so boljševiki zagrešili novo zverstvo. Objavili so, da se bodo tisti, katerim je dovoljeno odpotovati iz mesta, peljali na ladji, katera gre v približno 90 km odaljeni Kerbi. Bilo je okrog 500 ljudi, največ starčkov, žensk in otrok. Toda boljševiki jih niso odpeljali v Kerbi. Ladjo so zapeljali na sredino reke Amur in tam so jo z vsemi ljudmi vred potopili.

Pisatelj Anatolij Gan navaža v svoji obširni knjigi mnogo uradnih poročil in pričevanja očividcev, kako strašna grozodejstva so uganjali boljševiki. Naj navedem iz knjige nekaj teh grozovitosti!

Ljudi so žive žgali, z živimi so kurili, odsekavali so jim roke in noge ter živim zabijali žreblje v telo. Uradno poročilo japonske vlade je poročalo, da so na bregu reke Amur našli 127 trupel.

Večinoma so imela hude rane in odsekane ude. Isto poročilo japonskega štaba je naznanjalo, da so pri kraju De Kastri našli 18 trupel z odsekanimi rokami, nogami in glavami.

Da so žive ljudi sežigali, javljajo poročila o zgorelih hišah, v katerih so našli obžgana trupla. Oficirjem so zabijali žreblje v pleča in so to nazivali: »Povišanje v višje čine.« Ljudi so privezovali k dvema konjema za noge in so jih potem s knutami gonili na razne strani.

Uradno poročilo japonskega štaba se je glasilo: »Na ulicah Nikolajevska so našli trupla, katerim so psi požrli nosove, ušesa in tudi druge dele telesa.« V časopisu »Osaka Majniči« so bila fotografirana naga trupla, katera so obžrli psi.

Deklice-gimnazistke, krog 50 po številu, so prisilili, da so šle služiti v vojašnico in potem so mnoge oskrunili. Kateri so se branile, so jih takoj ubili; kateri so se jim udale, so jih pa tudi pozneje zaklali. Ravno tako so delali tudi z drugimi ženskami. Neko ženo, soprogo odličnega nikolajevskega meščana, so tudi silili, da bi služila v vojašnici, toda uprla se je. Zato so jo vlekli do reke Amur. Tam so ji zapovedali, da mora prebiti led, kamor jo bodo potopili. Toda žena se je tudi temu uprla in je rekla: »Rajše me takoj ubijte!« In našel se je »dobri« človek, ki jo je takoj ustrelil.

Nekaterim so vlivali mrzlo vodo v usta, dokler niso zmrznili. Druge so prisilili, da so se na mrazu do gola slekli; take so potem vodili po mestu in jih nazadnje utopili v reki Amur.

Nek rokodelec se je posebno odlikoval: vzel je kladivo in je izbijal iz zob umorjenih zlate plombe.

Dopisnik »Dela Rossii«, g. Amurskij, je med drugim pisal: »Ko so boljševiki morili otroke, propovedovali so posebno teorijo. Rekli so, če ubijemo starše, moramo ubiti tudi otroke, ki so stari nad pet let. Do petih let more otrok pozabiti, a če pustiš otroka nad pet let pri življenju, se v teku časa more nad

teboj maščevati. In tako so klali otroke s starši vred. Srečal sem nekega znanca in ta mi je pripovedoval, da je izmed 360 učencev krajevnega realnega učilišča ostalo samo 50. Nekateri so ušli, drugi so bili poklani v Nikolajevsku, mnogo so jih tudi utopili v reki Amur.

Gojence nekega zavoda so posadili na ladjo, odpeljali jo na sredino reke in so vse v njo pometali. Mnogo je slučajev, da so večje družine bile pokončane z malimi otroci vred. Na nekem kraju mesta, kjer je vse zgorelo, stoji velik križ. Na njem je zapisano, da je bilo tu ubitih sedem oseb in sicer: mati s šestimi otroci Dijak Naletov pripoveduje, da so mu vstrelili očeta in mater z malo sestrico in bratom.

Med drugimi so gnali v smrt tudi očeta, mater in dva otroka: deklico in dečka. Deklica je strašno jokala, a deček ni potočil solze. »A ti, zakaj ne jokaš?« se je obrnil rabelj k njemu, »ali se ne bojiš smrti?« — »Čemu bi se bal, je vse eno kdaj umrjem«, je odgovoril neustrašeni deček. — »Mama, mama«, je jokalo majhno slabotno dete. Boljševiški morilec je rekel: »Ne jokaj! Zakaj rjoveš? Jaz ti bom mama.« Vsega skupaj je bilo pomorjenih okrog 600 otrok. Na desetine njihovih trupel je bilo fotografiranih. Mnogo jih je plavalo po reki Amur, ki jih je tu in tam vrgla na breg.

»Na dan mojega prihoda v Nikolajevsk«, piše g. Čilikin, »sem videl zelo žalostno sliko: Reka Amur je vrgla na breg mlado ženo okrog 26—27 let. K njenim rokam in nogam so bili privezani štirje otroci.« — »Železne, nečloveške živce je treba imeti«, piše dalje g. Čilikin, ki je obiskal Nikolajevsk v mesecu juliju, en mesec po požaru, »da je bilo mogoče poslušati strahovite doživljaje preostalih prebivalcev. Pri nekem so zaklali osem otrok, pri drugem pet, tretjemu so pred očmi zaklali ženo in odsekali glavo triletnemu otroku. V Nevelski ulici je k meni pribežala neka gospa. Njen pogled je bil strašen. Stara možka suknja je pokrivala skoraj gol

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

»Rotim vas, gospod Fernand,« je milo in proseče vzkliknil, »nikar ne izgublajva časa! Koj pojdiva na policijski komisarijat, pa vzemiva Lefèvre in četo policistov! Lepo vas prosim, pojdiva nemudoma!«

Mož v sivi suknji se je mirno iznebil prstov, ki so ga krčevito grabili za roko, in dejal:

»Zaenkrat ne bova šla na policijo, ako vam je prav, gospod podprefekt! Ne pozabite, kaj ste pravkar sami povedali! Če bi silili v gospodično Vaillant, bi utegnila skočiti v jarek in bi nesla skrivnost o vašem sinu s seboj v smrt —!«

»Moj Bog, prav govorite!« je zastokal nesrečni oče. »Pa kaj naj storim? Za božjo voljo, povejte, kaj naj storim!«

»Čisto lepo mirno bova sedajle šla v Les Colombiers. Za take slučaje imam vedno pripravljenega osedlanega konja v gostilni. Pri treh

kraljih'. Čisto blizu je. Pripeljite svojega konja, pa pojdite z menoj!«

»Ampak —!«

»Prosim vas, nikar ne ugovarjajte!« ga je kratko prekinil detektiv. »Vsaka minuta je lahko usodna!«

In molče ga je gospod Leblanc ubogal. Na mah je postal pokoren kakor otrok. Mali, suhljati mož v sivi suknji je dobil popolnoma v oblast njegovo voljo in njegovo mišljenje.

4.

Izprva sta molče jezdila po samotnem koluvozu. Gospodu Leblanc se je obupno mudilo, neprestano je poganjajal konja. Mož v sivi suknji je nekaj časa potrpežljivo jezdil za njim, končno pa ga je ustavil.

»Stojte! Konj vam bo opešal, gospod podprefekt! Jezdiva korakoma, da si opomore! Tudi par reči vas moram še vprašati, preden prideva do hiše.«

Gospod Leblanc je ubogal. Saj je bil v resnici sam bolj utrujen ko njegov konj.

»Najprvo mi povejte, kako peč imate v vaši spalnici,« je vprašal detektiv tako nepričakovano, da ga je podprefekt sirme pogledal.

Izšel je 1. in 2. zvezek!

Res niste že na ročini

Karl Mayeve knjige?

Ne čakajte, dokler se že dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

telo. Čevlji, katere je imela — kot sem pozneje izvedel — so bili last njenega kitajskega kuharja. V Nevelski ulici so ji požgali dve hiši. Dvakrat so jo aretirali in dvakrat je ušla. Pomagal ji je njen kitajski kuhar. Po noči se je skrivala v grmičju s sestro in 70letnim očetom ter je videla, kako so trpinčili, rezali in klali njene prijatelje in znance. Oče in sestra sta znorela.

Silno so trpinčili vjetnike v ječah. Izpraševali so jih le med mučenjem. Vzeli so jim vso vrhno obleko; le v spodnji obleki in bosi so hodili v mrazu in snegu. Tako pridobljeno obleko so si kar razdelili med seboj, med »prijatelje naroda«.

Zakaj opisujem te žalostne dogodke? Zato, dragi čitatelj, da boš vedel, kaki so v resnici boljševiki, ki nepodučnim ljudem obljublajo nebesa že tukaj na zemlji. Pišem pa še radi drugega vzroka: Večkrat me je že kdo povprašal, zakaj so Rusi, ki so v naši državi, zapustili domovino? Na to odgovarjam: Rusijo so zapustili večinoma vojaki, visoki oficirji s svojimi ženami in otroci, v kolikor so mogli; dalje razni uradniki, veleposestniki itd. Vse take bi bili boljševiki mučili, jih ubili ali bi bili vsaj zaprte imeli, če bi si ne bili z begom rešili življenja. Zato moramo do teh izseljencev biti prijazni in jim moramo iti na roko, kolikor je mogoče, ker vsakemu je težko zapustiti milo domovino.

K sklepu pristavim še to: Boljševiki so zaklali v Nikolajevsku in okolici tudi okrog 700 Japoncev. Japonci so zahtevali zadoščenje. Boljševiki ga niso mogli dati, zato so Japonci zasedli in se polastili silno bogate severne polovice otoka Sahalina, kjer so neizmerne zaloge premoga in petroleja. Južno polovico Sahalina so Rusi morali odstopiti Japoncem že leta 1905 vsled portsmutskega dogovora. Japonci seveda ne bodo več zapustili Sahalina. Tako so boljševiki prizadejali svoji domovini ne le silno škodo v verskem, нравnem in družabnem, marveč tudi v gospodarskem in političnem oziru.

»Da,« je dejal, »lepa, velika peč je v spalnici, prava starina, kakor je vobče vsa oprema v gradu starinska.«

»Ste pred kratkim kurili v peč?

»Seveda! Vsak dan kurimo. Vreme je bilo zadnje tedne zelo hladno.«

»In kaka je vaša postelja?»

»Lepa, starinska,« je odgovarjal gospod Leblanc, vse bolj začuden nad nenavadnimi vprašanji. »Mislim da stoji v hiši že dve, tristo let. Edini kos je, ki je ostal od nekdanjega pohištva, vse drugo je prodal oskrbnik rodbine Mamers, preden je država zasegla posestvo in hišo. Ne vem, zakaj postelje tudi niso prodali. Morebiti, ker je pretežka in ker je z vijaki pritrjena k tlom.

»Hvala lepa! Stvar je zelo zanimiva!« je dejal detektiv suho. »Sedaj pa mi še povejte, ali je še kje v bližini kaka stavba, ki je tudi zgodovinski zanimiva.«

»Mislite stavbo iz šestnajstega stoletja, iz dobe hugenotov?»

»Da.«

»Take ni nobene več v Bourg-le-Roi. Mesto je moderno, kakor veste, in Les Colombiers je edina hiša, ki je tod okoli zgodovinski in po svo-

jem slogu vredna zanimanja. Morebiti da še tudi razvaline v Saut-de-Biche.«

»Razvaline v Saut-de-Biche —?»

»Da. V gozdu ležijo, pol kilometra so oddaljene od Les Colombiers. Praviijo, da je stalo kedaj tam gospodarsko poslopje, ki je spadalo h gradu. Druga ni več videti ko par polpodrtih zidov. Pred kakimi desetimi leti je požar uničil poslopje in občina mesta Bourg-le-Roi je del stavbenega gradiva porabila za novo mestno hišo. Kar je ostalo, je kup razvalin in ožganega lesovja.«

Med temi pogovori je čas kmalu minil, Alençon je ostal daleč zadaj in prijezdila sta v goščavo, v kateri je ležal gradič Les Colombiers. Črez dvajset minut sta se ustavila na dvorišču. Sluga je prihitel in pomagal gospodu Leblancu iz sedla. Mož v sivi suknji je sam skočil na tla.

»Kaj je novega?« je vprašal slugo.

Mož je skomignil z rameni. Nič da se ni spremenilo v zadnjih urah, je pravil. Hlapca da sta še na straži pred spalnico, vrtnar pa da stoji s svojimi ljudmi spodaj ob jarku in gleda v zadelana okna spalnice ter se čudi, kaj da počenja zblaznelo dekle v zaklenjeni sobi. Gospa Leblanc si je opomogla iz težke nezvesti in leži v obednici na divanu. Nihče da ni videl gospodične

5 mesecev na Palma namesto 2 meseca na usnju

Več zaslužkov... Denar...
...En klic je danes odločujoč
...Čas je denar, denar je moč
...Delovni čas zasluček nudi

Štedljivost je dobiček tudi
Kar mesto dveh pet mesecev drži
Prihrani denar in mesec tri.

PALMA

ZAHVALA.

Podpisana se zahvaljujem tem potom
prekoristnemu društvu

»LJUDSKA SAMOPOMOČ« V MARIBORU

za znatno podporo, ki se mi je izplačala
tako po smrti mojega očeta gospoda Fr.
Pijaveca v pripadajoči izmeri.

Kdor še ni član tega človekoljubnega
društva, naj takoj pristopi!

Gačnik—Sv. Jakob v Slov. goricah,
dne 10. junija 1929. Ana Pijavec.

Učenca za mizarstvo obrt sprejme takoj Jožef
Pavalec, mizar v Slov. Bistrici. 717

Hlapca pridnega, poštenega, zanesljivega sprej
me takoj za stalno: A. Arbeiter, Maribor,
Dravska ulica 15. 718

Išče se k odvetniku na deželo snažna, pošena
kuharica, katera opravlja tudi druga hišna
dela. Prednost imajo starejše od 40 do 50 let
z daljšimi spričevali. Pismene ponudbe na
naslov: »Poštni predal št. 9«, Ormož. 719

Proda se prodajalna z mešanim blagom s sta-
novanjem vred. Naslov v upravi lista. 720

Viničar z nekaj delavnimi močmi išče se za
večje posestvo v bližini Ptuja za jesen. Po-
nudbe so poslati z navedbo dosedanjih služb
na upravo lista pod »Viničar«. 723

Občni zbor Posojilnega in hranilnega društva
pri Sv. Emi, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo dne
23. junija 1929 ob treh popoldne v posojilni-
ških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapis-
nika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje re-
vizijskega zapisnika. 3. Poročilo načelstva
in nadzorstva. 4. Volitev načelstva in nad-
zorstva. 5. Odobritev računskega zaključka
za leto 1928. 6. Slučajnosti.

KRAVO

Sladkor

Moko

Olje

in vso drugo
specerijo do-
bite najceneje
pri

MEDO

Maribor

Glavni trg št. 21

Prava mila lepote in zdravja.

Fellerjeva Elsa-mila oplemenjujejo kožo ter se razlikujejo od navadnih toaletnih mil po tem, da vsebujejo znanstveno preiskušane, dobro delujoče sestavine, katere so potrebne za lepoto in zdravje kože.

Ima 6 vrst Fellerjevih Elsa-mil:

Elsa lilijino milo posebno fino cvetno milo, po kojem je koža mehka in nežna.

Elsa rumenjarkovo milo, pravo blago milo i za najmanjše dete.

Elsa glicerino milo posebno dobro za zelo razpokano kožo.

Elsa boraksovo milo izvrstno proti solnčnim pegam ter koži nim izpuščajem.

Elsa katanovo milo razkužuje, zelo dobro deluje na kožo in lase glave, posebno pri otrocih.

Elsa milo za britje, katere ob enem razkužuje, omehča dlake, se zelo peni in ne draži kože.

Zahtevajte povsod samo Fellerjeva mila z značko »Elsa«.

Na poiskušnjo po pošti 5 komadov Elsa-mila po lastni izbiri 52 Din, ako se denar pošlje vnaprej, ker po povzetju stane poština za 10 Din več. —

Naročila naslovite točno na: 1471

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatr 341. Hrvatska.

IZRABITE PRILIKO

ter naročite obenem že sledeče preiskušene proizvode:

Fellerjeva Elsa-pomada za obraz in kožo, 1 lonček 12 Din.

Elsa Tanohina-pomada za lase, 1 lonček 12 Din.

Elsa Shampooon za pranje glave 3 Din 30.

Elsadont (krema za zobe), tuba 8 Din 80.

Elsa dišeča vrečica (Sachet) 6 D.

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane

2 Din

Sodarskega pomočnika sprejme Jože Ogorevc, sodar v Brežicah. 694

Samostojni dobri krojači dobe delo pri tvrdki F. Mastek, Maribor, Glavni trg 16. 705

Hlapce pridne in poštene sprejme uprava vele posestva Vurberg. 702

Iščem službo grobarja s prostim stanovanjem; v pomoč bi bil lahko cerkovniku; sem izučen čevljar. 710

Sprejmeta se takoj dekla in hlapec h kravam. Naslov v upravi lista. 691

Proda se posestvo 11 oralov zemlje, četrt ure od glavne ceste. Več se izve v gostilni Matije Peklar pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 709

Kolarska delavnica se da takoj v najem s celim inventarjem zavoljo smrtnega slučaja. Naslov: Kolarija Zelzer naslednik Jožef Kreiner, Apače pri Gornji Radgoni. 715

Odda se v najem pekarna. Naslov se izve pri upravi lista. 706

Mala oznanila

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO,

Pljuča! Privatni pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sečovo dr. Pečnika, pošta Rog. Slatina. Zdravniki priporočajo zavod! Prospekt 3 Din. 676

Najcenejše in najboljše mesto za nakup

usnja

in čevljarских potrebščin je trgovina usnja M. Ošlag, Maribor, Glavni trg št. 17, zraven barvarne Zinthauer. 127

Uprava veleposestva Vurberg sprejme več viničarskih družin z najmanj tremi delavskimi močmi. 701

Sadjarji in kmetovalci, pozor! Pri nakupovanju sadnih mlinov se izvolite obračati na tovarno Lorber et Co. v Žalcu, Sav. dolina, katera izdeluje iste tako, da pri mletju sadje ne pride v dotiko z železjem in sadjevec vsled tega ne požrni. Cena za velike 2000 D, za manjše 1000 Din v tovarni. Znotranjost mlina je lesena z cinkastimi zobmi. Vsa pojasnila daje radevolje tovarna Lorber et Co. v Žalcu. 678

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu: Fran Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo. 693

Zajamčene kose, brusne kamne in srpe kupite najboljše pri Josipu Jagodič, Celje, Glavni trg. Zaloga trboveljskega portland cementa, železnine za pohištvo in stavbe. Vodne žage in pile. Pocinkana pločevina. Špecerijsko blago. Nakup kuhanega masla. 672

Trgovskega učenca za trgovino mešanega blaga, samo prvovrstnega v računu, poštenega, sprejemem do 30. junija. Ponudbe s šolskimi spričevali poslati na: Ant. Lavre, trgovca, Slovenjgradec. 700

Pekovski učenec, močen, 15 do 18 let star, se sprejme, in starejši samski mož, ki bi stregel konjem. Studenci pri Mariboru, Na obrežju števil. 3. 682

Lepa hiša (3 sobe) z vinogradom, sadonosnikom, lepi vrt in travnik, skupaj 1 in pol johe, se poceni proda. Pivola št. 32, Hoče. 713

Vaillant in tudi o Ernestu in Lavernayu da ni sledu.

Mož v sivi suknji je dejansko prevzel poveljstvo nad prebivalci gradiča, vsem se je to zdelo samo ob sebi umljivo, nobeden ni ugovarjal, tudi gospod Leblanc ne.

»Preden vam morem pomagati, gospod Leblanc,« je dejal, »si moram v naglici ogledati vaše posestvo. Trije vaši ljudje pojdejo z menoj. Močna bruna naj vzamejo, krampe in motike. Vi, gospod podprefekt, in vaše žensko osebje, vi boste stražili pred spalnico. Če bi gospodična Vaillant skušala uiti, jo primite in predvsem skrbite, da si ne bo storila kaj hudega. Vaš vratar pa naj ostane s svojimi pomočniki na vrtu pod oknom spalnice. Saj zna plavati?«

»Plavati —?« je zmedeno vprašal gospod Leblanc.

»Da, plavati! Mogoče je vsekakor, da bi dekleta skočila v jarek —.«

Gospod Leblanc je zvesto obljubil, da bo do pičice ubogal, in mož v sivi suknji je odšel s svojimi možmi, oboroženimi z bruni, krampi in motikami.

Naglo so šli čez mostič, prekoračili park in

še le kô so zavili v goščavo, je dejal detektiv svojim spremljevalcem:

»Peljite me naravnost k razvalinam Saut-de-Biche!«

Možje so ubogali, niti vprašali niso, zakaj hoče suhljati mož obiskati samotne razvaline prav v trenutku, ko gineva gospod Leblanc od strahu in negotovosti in ko napol blazno dekle čepi v njegovi spalnici in se morebiti pripravlja, da zažge hišo, ali pa si na strašen način konča življenje. Molče so hiteli skozi goščavo in trdo za njimi je stopal tajni zaupnik gospoda notranjega ministra.

V desetih minutah so zagledali razvaline. Stale so na široki jasi sredi skoraj neprodorne goščave. Robidovje in malinovje je rastlo povsod, da je bilo skoro nemogoče blizu priti. Le malo je ostalo od nekdanjega gospodarskega poslopja. Kos zidu je molel kvišku, na drugi strani je še stal hišni ogel, vmes je ležalo kamenje, ožgano lesovje, zdrobljena opeka in sipine.

Za hip je mož v sivi suknji obstal in bistro opazoval okolico. Nekoliko v stran na desno je bilo grmičje porezano in pohojeno, kot da si je nekdo nadelal zasilno pot. Detektiv se je obrnil

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjižico: »Socialno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Šamot opeka in šamot moka

se nabavlja najceneje v tovarniški zalogi

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

472

Vodnikov trg 4.

Za rejo slabotne in shujšane živine ter okrepitve breje in posebno mlade živine je potrebno in edino uspešno TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO, ki se dobi pri: M. Težak-u, Zagreb, Gundulićeva ulica 13. 55

APNO IN CEMENT

najceneje v glavni zalogi

471

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

Vodnikov trg 4.

Ia modra galica 98/99% „Montecatini“, fino žveplo „Ventilator“

se dobi po najnižji ceni pri trdku AUGUST ZLAHTIČ, Maribor, Graški trg 1. 588

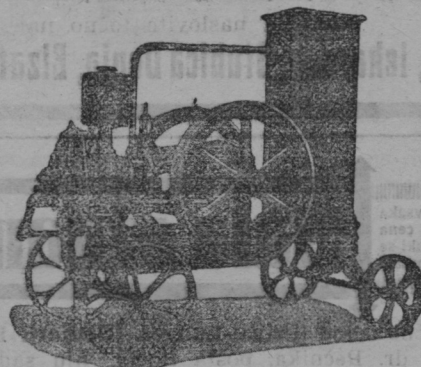
Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z rumovim cvetom oboje dobite le v Drogeriji Wolfram, Maribor Slovenska ulica. 394

Prodám zaradi selitve lepo posestvo 10 minut od glavne ceste v Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah, obstoječe iz 4 oralov gorice, sadonosnika, njive, gozda, 50 hl izbornega vina lastnega pridelka in jabolčnice. R. Mioni, poštna hiša Ptuj 656

GOSPODARJI!

Kupujte

v lastnem interesu samo stroje specialnih tvornic, kateri so najpopolnejši in najbolj prikladni!!!

Glasovite

motore original LORENC
vršalice original DOBRY
kosilnice original KNOTEK
sijalice original PRACNER
trijere original PHONIX
sjeckare original KAUB

kupite najpovoljnejše pri

Agrar k. d.

Zagreb,
Draškovićeve ul. 35

Kmetijski družbi

za Slovenijo
Ljubljana.

Zahtevajte ponudbe!

708

in brez obotavljanja stopil po ozki stezi, njegovi ljudje pa za njim.

Pot je res peljala k razvalinam. Detektiv je zavil krog osamele stene in poiskal med kamenjem in sipinami pripravno mesto, koder se je dalo priti v notranjost. Previdno je lezel čez razvaline, bati se je bilo, da se uderejo tla in da pade v podzemeljske jame, kjer so bile kedaj kleti.

Napeto je detektiv opazoval podrtje. Hipoma je zadovoljno vzkliknil in poklical delavce k sebi.

Sredi razvalin, med lesovjem, opeko in robidovjem, napol zasut s sipinami, je ležal ogromen klesanec. Videti mu je bilo, da se je šele pred kratkim utrgal z visoke stene. Kamenje, opeka, prst in sipine so se udrle za njim in ga napol zasule. Grmovje je bilo sveže polomljeno in pohojeno.

Na detektivovo besedo so delavci prijeli za krampe in motike ter začeli odkopavati prst in sipine krog klesanca. Detektiv je stal poleg in jih gledal.

In niso še dolgo kopali, ko so motike zadele na nekaj mehkega.

»Odložite orodje!« je zapovedal mož v sivi

suknji. »Z rokami boste laže in varneje odgrebli, kar leži pod sipinami.«

Greblji so — in odgrebli moško truplo. Kamenje mu je popolnoma razbilo obraz, da ga ni bilo več poznati. Potegnili so truplo iz ruševin.

»Po obleki bi sodil,« je dejal eden delavcev na detektivovo vprašanje, »da je kletar Lavernay.«

Mož v sivi suknji ni rekel niti besedice. Nobena poteza v njegovem suhem, hladnem licu ni izdala zadovoljstva, ki mu je napolnilo dušo, zadovoljstva, ki ga čuti duhovit človek, ko najde da so njegove podmene, njegova sklepanja pravilna.

Prišel je na sled skrivnostnemu počenjanju gospodične Vaillant —.

Delavci so truplo spoštljivo odnesli v stran in pokrili ga je s svojim lastnim plaščem. Nato so se iznova lotili dela.

»Klesanec moramo odvaliti,« je dejal in delavci so pokorno spet zasadili krampe in motike v ruševine. Mali mož v sivi suknji je nastopal in zapovedoval tako odločno in veljavno, da so ga brez vsakega ugovora ubogali, še na misel jim ni prišlo, da bi ga vprašali, kaj namerava ali kaj misli najti pod ruševinami.

Hmeljarsivo nese, a samo onemu, ki zna hmeljariti in hmelj prodati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Opekarna F. P. VIDIC & KOMP.

v Janeževcih pri Sv. Urbanu,
Slov. goricenudi v poljubnih množinah prvovrstne
zarezane strešnike.Pravilno žgano gosto blago, prezimi
dobro in se ne lušči, ker ne
vsebuje apna tudi ne vrhava tako
vode kakor nekateri drugi izdelki. Pre-
krije ravno kakor bobrovec, ter se doseže
dobro zaprto streho
in gosti strešni krov. 593

"JAVA" pšenična kava

Zahtevajte jo pri
vseh trgovcih!

je izvrstna, zelo redilna in okusna!

Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din če se
denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je
5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju "JAVA"
pšenične kave je kot darilo pridržana ena lepa skodelica za kavo.
Kdor pošlje 2 Din v znamkah dobi vzorec 100 gr "JAVA" pše-
nične kave poštne prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika.Pražarna kave "JAVA" K. D.
Beograd, Lomina ulica 11/e

714

Velika izbira

kamgarna,

poplina, svilo že od

20 Din

naprej se dobi

pri 108

I. TRPIN - II

Maribor, Glavni trg 12

Pozor!

Namizno sadje!

Kakor vsako leto, potrebu-
jem tudi letos veliko mno-
žino sadja za izvoz v ino-
zemstvo, zategadelj potrebu-
jem na celem štajerskem,
kjer je dosti sadja, zastop-
nike, oziroma nakupovalce
sadja, kateri morajo biti sa-
mostojni posestniki ali sinji
istih. Pišite vsi tudi posest-
niki, kateri hočejo svojo sa-
djo proti točnemu plačilu
dobro prodati samo tuzem-
ski največji tržnici Ivan
Göttlich, Maribor, Koroska
cesta 126-128. 712Strelovođil! Naprave novih,
preizkušnje in popravilo
starih strelovođov izvršuje
po najnižjih cenah proti več
letnemu jamstvu Ivan Ko-
vačič, ključavničar in špe-
cijalist za strelovođe, Mari-
bor, Pobreška cesta 21. Za-
dostuje samo dopisnica ter
pridein na dom prevzemati
strelovođe. 716Vsem cenj. gostom naznanjam, da sem prenehal obra-
tovati v Prvi dalmatinski kleti, Maribor, Mesarska ulica 5
ter se vsem najtopeje zahvaljujem za naklonjenost, katero
so mi izkazovali do sedaj. Obenem naznanjam, da odprem
dne 15. junija 1929

703

GOSTILNO ROTOVŽ

na Rotovškem trgu. V novih prostorih se bom potrudil, da
bom kar najbolje zadovoljil svoje goste, katere vljudno
prosim, da mi ostanejo naklonjeni tudi v bodoče. Točil
bodem prvovrstna dalmatinska in štajerska vina ter pivo.
Dnevno na več načinov pripravljene morske ribe. Za obilen
obisk se priporoča

JOSIP POVODNIK

Proda se velika visoko
pritlična, podkletena
hiša, primerna za gos-
tilno, trgovino ter tro-
je gospodarskih poslo-
pij s prešo in okoli 14
oralov prvovrstnega
posestva ob križišču 2
cest, 4 minute od cerk-
ve, skupno ali na ko-
se. Dalje se proda že-
larija s hišo, gospod.
poslopji, prešo in 8 o-
ralov zemlje. Oglasiti
se je pri Franc Koser-
ju v Juršincih štev 4
pri Ptuj. 661

Velika moda

so spomladanski in letni plašči, posebno če
so fini in krasno izdelani. Predno si letos
nabavite plašč, pod nobenim pogojem ne
opustite si preje ogledati novi ilustrirani
cenik veletrgovine Stermecki, radi tega pi-
šite še danes po njega, ker ga prejmete po-
polnoma zastonj. Cene plaščev so: modno
križasti 258 Din, moderno melirani
350 Din, kasha 410 Din, kasha z svilo
podložena 585 Din, coverkot 600 Din,
kasha dunajski modeli 840 in 1115 Din.
Razen tega najdete v ceniku krasne modele od bluz,
kostumov, kril, otroških obleke in več tisoč slik od
raznih drugih predmetov. Kar ne ugaša se zamenja
ali vrne denar.Veletrgovina R. STERMECKI, CELJE,
štev. 24. Slov. 159Suhe gobe, jajca, surovo in kuhano maslo, za-
belo, mast kupuje vedno po najvišji dnevni
ceni: Fr. Senčar, trgovina, Mala Nedelja in
Ljutomer. — Velika izbira raznovrstnega
blaga. 684

Za kovače

angleški koks, kovaški premog, oglje in
vsa železnina se kupi najceneje v vele-
trgoviniH. ANDRASCIC, MARIBOR
Vodnikov trg 4. 504Revolucija
v mizaraki stroki!

MIZARSKI LES

INFORMACIJE DAJE:
DRUŠTVO ZA OBRATNE
POTREPNOSTI
V OSIJEKU.

434

Oteletenje.

„... Čez 300 krav z „Bissulin“ zdravljenih z enakim uspehom, nikdar ni nastopila pozornost vzbujajoča zdražljivost, krave so normalno izvirle.“ Živinozdravnik Dr.S.Berl. Tierärztl.Wochenschr.24. Jahrg. Nr. 16.
„Bissulin“ se dobi le na odredbo živinozdravnika H. Trommsdorff, Chem. Fabrik Aachen. (Brošura) knjižica s sliko bolezni brezplačno pri zalogi: „LYKOS“ Mr.K.VOUK, ZAGREB, Jurjevska ulica 8. 594-VI

Pohištvo — Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d. najboljše in najceneje pri
KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka 20
Brezplačni ceniki. 581 Brezplačni ceniki.

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trvdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

223

V tem so si vsi edini

Obleke za
neveste, moško
in žensko blago, do-
stojno in živočno perno

samo iz

izgotovljene o-
bleke, čevlje, nogavice
i. t. d.

trgovske hiše

Franc Kolerič
Apač

686

Sodarstvo

Josipa Ramšaka v Ru-
šah se je preselilo v
Maribor, Meljska
cesta 10, ter se pri-
poroča za vsa sodarska
in kletarska dela in po-
pravila. 707

Služkinjo

ki zna opravljati kmeč-
ka dela takoj sprejem.
Naslov v upravištvu.711

Veletrgovina z železnino PINTER & LENARD, MARIBOR

459

ALEKSANDROVA CESTA 32-34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kova-
nje za stavbe, orodje za kovače, mizarje itd., štedila,
niki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najniž-
jih cenah.

Lisičje, kunine, dihurjeve, bele
podlasice in druge
zimske kože od divjačine kupuje čez celo leto po naj-
višjih cenah **I. RATEJ,** trgovec, Slov. Bistrica. 402

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v
tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

17^I

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog zna-
ša nad Din 25.000.000.—.
Posojila na vknjižbo, po-
roštvo ter zastavo pod
najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem,

Renčni in invalidni davek
plačuje posojilnica iz svo-
jega in ga ne odteguje
vlagateljem.